

Z OBSAHU:

Z Předsednictva
Svazu

PS k RUD
obnovena

XVII. CFK

Nová pravidla pro poskytování
dotací z obecních rozpočtů

Milí čtenáři,

v době, kdy píšu lednový úvodník, tedy v polovině prosince, to venku vypadá, že začalo jaro. I když si počasí s námi hraje a málokdo s předstihem tuší, jaké překvapení nám přichystá, rok 2014 už moc novinek nepřinese. Je na konci a tato slova čtete v roce novém. 2015. Jaký bude?

V praxi to bude první rok nového programovacího období. Minimálně do června přitom bude finišovat mnoho projektů financovaných z evropských programů 2007–2013. Ve velké míře je samozřejmě využívala i města a obce. Ve výhodě přitom byli ti, kteří peníze z EU čerpali už v letech 2004 až 2006. Měli dost zkušeností, a proto byli velmi úspěšní i v dalších žádostech. Jednoduše řečeno se v tom „naučili chodit“, což bylo docela složité. Česká republika měla mnoho programů a navíc se měnily podmínky, a to nejen výzvu od výzvy, ale v průběhu času i v rámci jedné a té samé výzvy. Naprosto zásadní poučení pro příští programovací období tak zní: zjednodušit a sjednotit pravidla. Tady velmi rád a pokorně smekám před většinou ministerstev, úředníků a zaměstnanců Svazu, kteří v souvislosti s přípravou období 2014+ odvedli obrovský kus práce. Děkuji za ni. Bohužel i tak mám důvodné obavy, že může nastat až dvouletý skluz, kdy se reálně začnou čerpat evropské finance. Některé resorty totiž ještě nemají peníze na nové období připravené, ne vše je dobře nastaveno ze strany Evropské unie a navíc se mění Evropská komise. Nebude to vůbec jednoduché, ale rozhodně platí, to co ostatně vždy ve Svazu platilo: Společně budeme hájit zájmy měst a obcí. Pomáhat Vám s čerpáním dotací, realizací vlastních projektů, bojovat za Vaše zájmy,

poskytovat poradenství a dostatek informací všemi možnými cestami.

Významnou roli samozřejmě hraje legislativa. Evropská i národní. Nebývá jednoduchá, ale i s ní Vám umíme ve Svazu poradit. Byť se naše legislativní prostředí tak trochu podobá rozkývanému kyvadlu, kdy v jednom pólu je možné cokoliv, zatímco v druhém vůbec nic. V Česku přitom hrozně dlouho trvá, než se kyvadlo usadí uprostřed, než se vůbec přiblíží k rozumnému středovému bodu. Platí to třeba v oblasti kontrol, kde se naštěstí situace začíná uklidňovat. Hodně záleží na tom, jak se podaří vybalancovat například zákon o Nejvyšším kontrolním úřadu. Pro města a obce dnes není moc šťastné, že se má pouze přidat další kontrolní orgán. Obecně kontroly vítáme, správně uchopené mohou mít pozitivně preventivní efekt, ale proč to většinou dopadá tak, že se samospráva na to stejné kontroluje několikrát, pokaždé někým jiným a pokaždé s jinými kontrolními závěry? Správné by bylo, aby se připojením NKÚ vymezily hranice pro ostatní úřady, aby se eliminovala duplicita a často i multiplicita kontrol, které dnes často docházejí ke zcela opačným a mnohdy nesprávným, jak potvrzují soudy, názorům. K absurdním situacím také dochází i kvůli zákonu o veřejných zakázkách. Není dobrý a neustále se mění, což přináší řadu problémů pro žadatele i auditní orgány, které se těžko orientují v tom, jaká pravidla platila v době, kdy se soutěžilo. Města a obce už dlouho volají po nové přehledné právní úpravě veřejných zakázek a věříme, že se jí podaří prosadit.

Uvedené je jen velmi malou částí toho, na čem Svaz v roce 2014 pracoval. Zájmy měst a obcí společně hájíme ve všech myslitelných oblastech. Ve Vašem „dresu“ se každý týden účastníme řady jednání, pořádáme mnoho akcí, připomínkujeme zákony, vydáváme publikace, informujeme na webu nebo prostřednictvím médií, osobně vše probíráme nejen s představiteli vlády a státní správy jako takové. Jsem přitom moc rád, že kabinet vnímá Svaz jako významného partnera, konzultuje s ním směřování země a naslouchá podnětům měst a obcí s jasným příslibem ze XVII. celostátní finanční konference, že tomu tak bude i nadále. Nejen v novém roce.

Do roku 2015 Vám přeji vše dobré. Především zdraví, trpělivost a pokoru. Ničeho z těch tří věcí není nikdy dost.

*Ing. Dan Jiránek
předseda Svazu měst a obcí ČR*

• **Návrh rozpočtu Státního fondu rozvoje bydlení na rok 2015 byl schválen**

10. prosinec 2014, Praha

Poslanecká sněmovna schválila návrh rozpočtu SFRB, který předložila ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová. Celkový objem nově poskytovaných úvěrových podpor dosahuje výše přes 1 mld. Kč. Prostředky z rozpočtu budou určeny na nízkouročené úvěry na výstavbu nájemních bytů a bytů pro cílovou skupinu (především seniory), opravy a modernizace objektů bydlení, podporu bydlení mladých a na podporu obnovy bydlení po živelních pohromách.

Příjmová strana rozpočtu obsahuje i dotaci ze státního rozpočtu pro rok 2015 ve výši 129 mil. Kč určenou na výplatu nenávratných dotací, které představují výdaje ve výši cca 860 mil. Kč. Poskytnutím dotace ze státního rozpočtu Fond dostojí všem svým závazkům z minulých let a udrží hladinu nových podpor na stávající úrovni. Celkové výdaje SFRB budou v roce 2015 činit téměř 2,2 mld. Kč, vedle návratných podpor a výplat dotací z minulých let zahrnují náklady na správu a zajišťování podpor.

SFRB podporuje soukromé a obecní investice do výstavby bytů, oprav a modernizace bytů a výstavby technické infrastruktury a financuje projekty za účelem realizace cílů veřejné politiky v oblasti bydlení a rozvoje obcí, měst a regionů. K plnění úkolů užívá finanční zdroje v souladu se zákonem o SFRB a v souladu s nařízením vlády, kterým jsou stanoveny podmínky poskytování státní podpory bydlení podle jednotlivých programů. Podle těchto programů rozdělují Fond finanční prostředky určené na podporu bydlení a rozvoje obcí, měst a regionů a sjednává za tím účelem smlouvy s jednotlivými příjemci podpory. SFRB je také garantem informační platformy Portál o bydlení (www.portalobydleni.cz). Ta soustřeďuje a dále poskytuje podrobné a aktuální informace týkající se problematiky bydlení.

• **Novinky Ministerstva práce a sociálních věcí: Co se mění od ledna 2015?**

11. prosinec 2014, Praha

Nový rok přinese některé změny v oblasti práce a sociálních věcí. Co bude zajímat obce a města?

• **Přechod financování sociálních služeb na kraje**

Peníze na sociální služby budou nyní rozdělovat kraje, které znají místní poskytovatele mnohem lépe než lidé z ministerstva. Nově bude zákonem stanovena výše procentního podílu každého kraje na celkovém ročním objemu finančních prostředků vyčleněných ve státním rozpočtu, dojde tak ke stabilizaci a větší provázanosti na střednědobé plány rozvoje sociálních služeb. Kraj bude mít také povinnost určovat síť sociálních služeb na základě zjištěných potřeb obyvatel.

• **Opatření proti zneužívání doplatku na bydlení v ubytovnách**

Nová pravidla pro vyplácení pomoci v hmotné nouzi pomůžou přerušit bující obchod s chudobou v ubytovnách. Zamezí se především neefektivnímu vyplácení doplatku na bydlení. Doplatek na bydlení bude podle návrhu nově poskytován ubytovně, které splní hygienické standardy kvality bydlení. Zároveň se bude moct poskytnout doplatek na bydlení osobám, které bydlí na ubytovně, pouze se souhlasem obce. Hygienické standardy kvality bydlení a souhlas obce se budou vyžadovat od května 2015. Bude také stanovena maximální výše nájemného podle částky dané v místě obvyklé a normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře.

• **Zavedení dětské skupiny**

Již od 29. listopadu 2014 je účinný zákon o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Dětské skupiny usnadní rodičům děti lépe sladit rodinný a pracovní život. Pomohou vyřešit chybějící místa pro děti předškolního věku a doplní stávající systém péče o předškolní děti. Založení takové skupiny bude administrativně i finančně méně náročné, než je tomu u klasických školek. Zaměstnavatelé si mohou daňově uznat náklady na provoz vlastního zařízení nebo příspěvku na provoz zařízení zajišťovaného jinými subjekty pro děti zaměstnanců. Rodiče zase mohou využít slevu na dani, pokud služby dětské skupiny využijí.

V Praze 10 např. úspěšně provozuje dětskou skupinu rodinné centrum Klub K2. Školku otevřeli již v roce 2010 a stali se tehdy také první „autorizovanou osobou“ v republice,

kteří získala oprávnění nabízet kvalifikační zkoušky pro chůvy. Nový zákon dává jasné mantinely. Stanovuje i odbornou způsobilost pro osoby, které o děti od jednoho roku věku do zahájení povinné školní docházky pečují.

• **Starostové nejsou úrazově pojištěni ze zákona. Platby odvádějí zbytečně!**

12. prosinec 2014, Praha

Podle informací, které zjišťovala Ludmila Němcová z legislativně-právního odd. Kanceláře Svazu, tuto nesprávnou praxi zachovává většina obcí. Nastal tedy čas znovu si připomenout, jak je to vlastně s úrazovým pojištěním.

Situace v právní úpravě úrazového pojištění zaměstnanců je již několik let přechodná, přestože byl přijat zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů. Právě v tomto zákoně se úrazové pojištění dlouhodobě uvolněných členů zastupitelstev nově upravuje. Nicméně tento zákon, u něhož byla několikrát posunuta účinnost, má začít platit (možná) až od roku 2017. Do té doby platí ustanovení zákoníku práce, které je obecným ustanovením o náhradě škody, a pojištění pracovního úrazu se týká jen a pouze zaměstnanců. To znamená, že odvody zaměstnavatele (obce) za uvolněné členy zastupitelstva jsou zbytečné, protože ze zákoníku práce nemohou být pojištěni.

Přestaňte tedy pojistné odvádět a namísto toho si sjednejte v komerční pojistce pojištění odpovědnosti za úraz. O vyplacené prostředky požádejte pojišťovnu – máte právo na platby za tři roky zpětně, ostatní jsou bohužel již promlčené. Neplatte zbytečně zbytečnost!

• **Výnosy z půdy by se měly více využívat v území, tedy pomáhat městům a obcím**

16. prosinec 2014, Praha

Poslanecká sněmovna ve třetím čtení schválila novelu zákona o ochraně zemědělského půdního fondu (ZPF). Právní předpis, ke kterému měl Svaz celou řadu připomínek a jehož projednávání provázely bouřlivé diskuse, jde do Senátu. Přestože se norma během legislativním procesem významně změnila a více zohlednila požadavky z území i nadále

obsahuje ustanovení, s kterými města a obce nesouhlasí.

Podle novely by totiž všechny kompetence týkající se ochrany zemědělského půdního fondu měly přejít z obcí II. typu na obce III. typu. To by však ve výsledku snížilo akceschopnost rozhodování obcí a o půdě by v některých případech rozhodovaly jiné subjekty, které méně znají situaci v místě. Proto Svaz připravil pozměňovací návrh, Sněmov-

na o něm však bohužel vůbec nehlasovala. Situaci snad napraví Senát.

Projednávaný právní předpis má mimo jiné odstranit výjimku pro rodinné domy a garáže, chaty či vinné sklepy. Novela počítá s tím, že by výjimka pro udělení souhlasu a související poplatek za vynětí ze zemědělského půdního fondu nadále platila pouze pro stavbu o výměře do 25 m² a stavbu pro bydlení nebo veřejně prospěšnou stavbu umístěnou v proluce o velikosti do 0,5 ha, obě v zastavěném území. Svaz však požaduje, aby výjimka pro rodinné domy a související stavby zůstala zachována. Prosadit se už podařilo, aby se pro stavby čistíren odpadních vod či změnu druhu pozemku na druh pozemku ostatní plocha se způsobem využití zeleň, bude-li dotčený pozemek veřejným prostranstvím, nadále nestanovoval poplatek za vynětí.

Za rozumný kompromis se dá považovat také návrh přijatý poslanci na přerozdělení výnosu z poplatků,

a to 55% pro stát, 15% pro SFŽP a 30% pro obce (v současné době je poměr 17 : 15 : 10, Svaz navrhoval 50 : 10 : 40).

Novela významně upravuje také cyklostezky. Původní návrh, aby města a obce za jejich vybudování nemusela platit poplatek za vynětí ze ZPF, se týkal jen cyklostezek s povrchem umožňujícím propouštění srážkové vody bez použití asfaltu a betonu, s výjimkou recyklovaného drceného asfaltu nebo betonu. To by však výrazně zúžilo okruh uživatelů cyklostezek, nemohli by na ně třeba lidé na kolečkových bruslích nebo maminky s kočárky. Různé povrchy také zpravidla znamenají rozdílnou životnost. Svaz i proto vyjádřil zásadní připomínku a ve třetím čtení poslanci nakonec schválili, že se poplatek nebude muset stanovovat za cyklostezky vybudované v souladu se zásadami územního rozvoje, resp. územním plánem.

Kromě uvedených podnětů se Svaz snažil v novele zákona prosadit i další úpravy. Ve Sněmovně se ale neselekaly s přijetím, proto se je Svaz bude snažit prosadit v Senátu.

Už za měsíc začne další maratón krajských setkání

Pro mnoho starostů, kteří byli v podzimních komunálních volbách znovu zvoleni do svých funkcí, akce velmi známá. Pro nové starosty nová příležitost načerpat aktuální informace z různých oblastí legislativy, ale také položit svoje dotazy a s ostatními se podělit o svoje názory. Na regionálních platformách je k tomu jistě větší příležitost než na akcích pořádaných na úrovni celostátní.

Příprava krajských setkání již intenzivně probíhá. Starostové a starostky opět ob-

drží v dostatečném časovém předstihu e-mailovou pozvánku, na blíží se termíny budeme ale upozorňovat i prostřednictvím elektronického zpravodaje. Sledujte v každém případě také naše webové stránky, prostřednictvím kterých se budete na akci registrovat. Aby akce mohla být pro zastupitele měst a obcí bezplatná, již nyní se jedná s potenciálními sponzory.

Podrobnější informace, včetně programu krajských setkání, najdete v příštím čísle našeho zpravodaje, vzhledem k jeho

periodě je ale minimálně pro liberecké a ústecké starosty nutné sledovat především webové stránky Svazu. Níže uvádíme místa a termíny plánovaných krajských setkání, vzhledem k časovému odstupu (uzávěrka INS je 31. 12. 2014) ale je možné, že v některých případech může ještě dojít ke změně.

Přijďte se s námi podělit o svoje zkušenosti.

*Na setkání s vámi se těší
pracovníci Kanceláře Svazu*

KRAJ	TERMÍN	MÍSTO
Liberecký kraj	Po 16. 2. 2015	Krajský úřad Libereckého kraje (multimediální sál)
Ústecký kraj	Čt 19. 2. 2015	Krajský úřad Ústeckého kraje (Velký konferenční sál)
Jihočeský kraj	Út 24. 2. 2015	Krajský úřad Jihočeského kraje (zastupitelský sál)
Královéhradecký kraj	Čt 26. 2. 2015	Krajský úřad Královéhradeckého kraje (zastupitelský sál)
Plzeňský kraj	Po 2. 3. 2015	Parkhotel Plzeň (sál Conferenza)
Kraj Vysočina	Čt 5. 3. 2015	Hotel Gustav Mahler
Jihomoravský kraj	Út 10. 3. 2015	Veletřhy Brno (sál A)
Pardubický kraj	Čt 12. 3. 2015	Krajský úřad Pardubického kraje (zastupitelský sál)
Středočeský kraj + hl. m. Praha	Út 17. 3. 2015	Magistrát hlavního města Prahy (velký zasedací sál)
Karlovarský kraj	Čt 19. 3. 2015	Krajský úřad Karlovarského kraje (zastupitelský sál)
Zlínský kraj	Út 24. 3. 2015	Hotel Atrium, Otrokovice
Moravskoslezský kraj	St 25. 3. 2015	Kulturní zařízení Ostrava-Jih
Olomoucký kraj	Čt 26. 3. 2015	Magistrát města Olomouc (zastupitelský sál)

PŘEDSEDNICTVO SVAZU SE SEŠLO K MIMOŘÁDNÉMU ZASEDÁNÍ 5. PROSINCE 2014 V PRAZE

Členové Předsednictva se k svému jednání sešli po skončení celostátní finanční konference v hotelu Clarion. Na pořadu jednání měli několik převážně organizačních a personálních záležitostí, k nimž patřila i aktuální otázka **obsazení místa výkonného ředitele Kanceláře Svazu**. Předsednictvo Svazu vzhledem k poněkud rychlým změnám projednalo v současné době nabízející se možnosti a nakonec rozhodlo, že řízením Kanceláře bude pověřen předseda Svazu Ing. Dan Jiránek. V pracovně-právních vztazích vůči jeho osobě – jako výkonnému řediteli bude Svaz zastupovat Josef Bezdiček.

Ke standardním projednávaným materiálům patřily body: **stav členské základny** – Svaz v současné době sdružuje 2568 obcí s více než osmi miliony obyvateli, **zpráva o hospodaření Svazu ke konci 3. čtvrtletí roku 2014** – Předsednictvo vzalo na vědomí a doporučilo schválit Radě a dále průběžné **informace o stavu realizace svazových projektů** (*aktuální informace pravidelně zveřejňujeme na stránkách našeho zpravodaje i na webu Svazu*). V souvislosti s projektem meziobecní spolupráce byla opět vedena diskuse ohledně obdobného projektu SMS ČR. Přítomní se shodli na tom, že uběhla dostatečně dlouhá doba, aby se celá věc vyjasnila. Rozhodli se proto, že na dublování financování projektů se stejným zaměřením upozorní řídicí orgán, tedy Ministerstvo pro místní rozvoj, a vysloví nespokojenost s tím, jakým způsobem je tato záležitost rezortně řešena.

O data a analýzy z měst a obcí, které jsou zpracovány v rámci projektu meziobecní spolupráce projevil zájem Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy. Předsednictvo souhlasilo s poskytováním dat a informací s tím, že data budou obcím, které o ně požádají, poskytovány na základě protokolu o předání a protistrana vždy uvede, že je získala z projektu Svazu měst a obcí.

V rámci projektu Odpovědný zastupitel byla vydána Příručka pro člena zastupitelstva obce po roce 2014, která byla slavnostně pokřtěna při CFK – viz str. 9. Nyní probíhají školení k novému občanskému zákoníku, které se těší skutečně velkému zájmu. Realizovány jsou ale i další aktivity s projektem spojené.

Další informace se týkala **přípravy na programové období 2014 až 2020** a stavu čerpání prostředků v dobíhajícím programovém období – přes veškerou snahu jednotlivých resortů zajistit v dané oblasti pokrok je zjevné, že ČR bude opět patřit mezi ty státy, které na některé prostředky nedosáhnou (ohrožená částka byla vyčíslena na necelých 20 miliard Kč). Co se týká nového programového období, v současné době jsou s Evropskou komisí vyjednávány fi-

Ing. Dan Jiránek,
výkonný ředitel
Kanceláře Svazu,
předseda Svazu

nální verze jednotlivých operačních programů, během října obdržely řídicí orgány její připomínky, na které česká strana reagovala. Do vypořádání připomínek se zapojil i Svaz. Členové Předsednictva poté projednávali zastoupení Svazu ve stálých regionálních konferencích.

Tradičním bodem jednání Předsednictva byla **aktuální legislativa**. Souhrnné informace se tentokrát týkaly:

- zákona o provozování hazardních her (*podrobně viz INS č. 11/2014, str. 10*), v prosinci probíhalo vypořádání připomínek, Svaz požadoval, aby si obce samy mohly rozhodnout, kde provozování her povolí, a formou dražby pak byl vybrán provozovatel,
- financování sociálně právní ochrany dětí na obcích – od ledna 2015 si bude muset každá obec I. a II. typu zajistit příslušného odborného pracovníka nebo pomocí veřejnoprávní smlouvy tuto agendu převést na obec vyššího typu, MPSV už v roce 2012 potvrdilo, že náklady na výkon SPOD nese stát, zaváděné standardy však s úhradou nových nákladů nepočítají,
- novely zákona o ochraně zemědělského půdního fondu – Svaz v rámci připomínek požadoval zejména obnovení některých výjimek (rodinné domy, garáže, vinné sklepy atd.), nezaplatňování cyklostezek a veřejně prospěšných staveb na zastavitelné ploše, úpravu výnosu z poplatku v poměru 50% stát, 10% SFŽP a 40% obce,
- legislativy odpadového hospodářství – v rámci euronovely zákona o odpadech je navrhována změna – odstranění výjimky pro odpadní vody z jímek, Svaz vyslovil zásadní nesouhlas,
- navýšení podílu výnosu z DPH pro kraje od 1. 1. 2016 – obcí se navrhovaná změna netýká,
- věcného záměru zákona o líniových stavbách – počítá se se zjednodušeným řízením v případě povolování vybraných líniových staveb,

- novely zákona o provozu na pozemních komunikacích – v rámci této novely Svaz prosazoval, aby řídicí průkazy bylo možno vydávat na jakékoli obci s rozšířenou působností bez ohledu na trvalé bydliště žadatele,
- novely školského zákona – reaguje na požadavky Evropské komise týkající se začleňování romských žáků do hlavního vzdělávacího proudu, naše legislativa pak ještě upravuje začleňování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, přes odpor Svazu zůstává podpůrné opatření v povinnosti školy zajistit potřebné stavební a technické úpravy pro inkluzi, což je přímý dopad na zřizovatele.

Předsednictvo dále projednalo a schválilo návrh nového Jednacího řádu Předsednictva (současný JŘ byl schválen v roce 2001 a některá jeho ustanovení již neodpovídají stávajícím Stanovám), projednalo návrh na nový způsob zpracování priorit činnosti Svazu – priority

by měly být stručné, ale co nejvíce konkrétní, měly by zahrnovat široký okruh témat, obsahovat měřitelné indikátory dosažení cílů atd.), plánované termíny krajských setkání, změny ve složení komisi (převážně rezignace starostů, kteří neuspěli v komunálních volbách) atd.

Další body jednání byly víceméně personálního charakteru. Předsednictvo Svazu ustanovilo Pracovní skupinu pro rovné příležitosti, jíž bude předsedat Mgr. Květa Halanová, starostka Jílového u Prahy, nominovalo Antonína Líznera do představenstva akciové společnosti MUFIS, Mgr. Ludmilu Němcovou jmenovalo za Svaz do pracovní komise ke střetu zájmů působící při Úřadu vlády ČR, Ing. Dana Jiráňka nominovalo do Rady projektu Mapy bez bariér (náhradnicí byla jmenována Mgr. Rudolfína Voleská z Kanceláře Svazu), rozhodlo, že členem Výboru pro Evropskou unii na pracovní úrovni bude vedoucí oddělení vnějších vztahů Kanceláře Svazu, alternátem pak jeho zástupce a navrhl Ing. Pavla Smolku za člena Správní rady Nadačního fondu Svazu.

V rámci různého členové Předsednictva přijali informaci o obdržené nominaci hl. m. Prahy do Výboru regionů, kam Praha navrhla jmenovat Mgr. Adrianu Krnáčovou, MBA, a jako náhradníka RNDr. Tomáše Hudečka, Ph.D., Svaz na MMR zašle nominační dopis.

Závěrem bylo rozhodnuto, že dubnová Rada Svazu se bude konat v Čeladné. V předvečer se tamtéž sejdou také svazové komory.

Lenka Zgrajová

Informujeme

Pracovní skupina k rozpočtovému určení daní je obnovena

Po určité časové prodlevě se na Ministerstvu financí opětovně sešla pracovní skupina k problematice rozpočtového určení daní. Pracovního jednání se účastnili zástupci Svazu měst a obcí, Sdružení místních samospráv, Spolku pro obnovu venkova, Asociace krajů, Ministerstva financí, Generálního finančního ředitelství a hl. města Prahy.

Na úvod jednání se zrekapitulovaly změny, které v systému RUD nastaly od 1. ledna 2013. Jedná se zejména o posílení daňových příjmů obcí – celkově si obce polepšily zhruba o 10,5 mld. Kč. Došlo rovněž ke změně koeficientu pro výpočet podílu jednotlivých obcí. Nově byl zařazen parametr počtu žáků s vahou 7% a parametr prostého počtu obyvatel s vahou 10%. Podle meziročního indexu příjmu obcí z RUD si nejvíce polepšily obce ve velikostní kategorii 2–5 tis. obyvatel (+33,8%), 1–2 tis. obyv. (29,5%). Naopak nejméně si polepšila města nad 100 tis. obyvatel, o pouhé 1%. Průměr za všechny velikostní kategorie obcí a měst je 11,2%.

Došlo tak k narovnání pověstné U-křivky, ze které dnes pouze vyčnívají čtyři největší města. To se podařilo i díky aktivitě Svazu v minulých letech. I přes predikovaný pokles příjmů u Prahy, Brna, Ostravy a Plzně se nakonec propad mezi roky 2012 a 2013 odehrál pouze v případě Ostravy a Plzně, Brno a Praha získaly v roce 2013 na daních více než v roce 2012. Celkově lze tedy říci, že si většina obcí změnou RUDu polepšila.

Se systémem financování RUDu došlo ke změně financování výdajů souvisejících s provozem škol. Dotace ze státního rozpočtu nahradily právě zvýšené daňové příjmy. Tyto prostředky ovšem nemají

krýt investiční potřeby škol, ani pokrýt celkové provozní náklady na provoz škol, jelikož základní školy jsou zřizovány obcemi, tudíž se jedná pouze o jakýsi příspěvek. V souvislosti s touto změnou byla zrušena povinnost vzájemné úhrady neinvestičních výdajů za dojíždějící žáky. Skutečný objem prostředků, které obce dostanou jako příspěvek na žáky, závisí od celorepublikového počtu žáků, ale také od celového inkasa sdílených daní. Tento příspěvek by měl být v roce 2014 zhruba 7,89 tis. Kč, celostátně se jedná o zhruba 9,09 mld. Kč.

Problémem, který účastníci diskuse v současném modelu vidí, je motivační složka u daně z příjmu. V současné době jsou obce podle místa trvalého pobytu příjemci 30% inkasa daně z příjmu fyzických osob podaných příjmy. V této kategorii jsou jednak živnostníci, ale také zaměstnanci, kteří mají např. hypotéky, nebo si

z jiného důvodu podávají daňové přízná- ní sami. Oproti minulým letům je inkaso z této daně zlomkové a řada obcí se může dokonce dostat do záporného inkasa z této daně. Takováto součást systému sdí- lených daní tedy neplní žádnou motivační úlohu, vedle toho obtížná predikovatel- nost snižuje možnost plánování rozpočtu. Pro rok 2015 se v rozpočtovém určení daní nic nemění, systém zůstává jak pro obce, tak pro kraje zachován. Od začátku roku 2016 by ovšem mělo dojít k tomu, že podíl krajů u výnosu daně z přidané hodnoty se zvýší. Dojde k jeho návratu na původních 8,92% na úkor výnosu státního rozpoč- tu. Do budoucna se tak otvírá také otáz- ka, jestli nezvýšit výnos z DPH pro obce na 23,58 % z dnešních 20,83 %, aby došlo ke srovnání s ostatními podíly na zbylých sdílených daní. Jednalo by se také o na- rovnání původně slíbeného stavu, neboť k nižšímu procentu se přistoupilo z důvo- du plánované penzijní reformy, která se konat nebude.

Kraje otevřely na jednání problematiku financování silnic II. a III. tříd, které jsou

ve špatném stavu. Na druhou stranu Státní fond dopravní in- frastruktury má v rozpočtu pro- středky, které nedokáže utratit z důvodu nízké připravenosti staveb. Kraje tedy budou požadovat podíl na výnosu spotřební daně z minerálních olejů. Část daně z nafty by tedy šla přímo do krajských rozpočtů, které by nemusely žádat ad hoc o příspěvky. Situace se bude do budoucna zhoršovat, neboť v novém programovém období bude menší možnost financovat opravy silnic II. a III. tříd z evropských prostředků. Ze strukturálních fondů budou moci být podpořeny pouze vybrané silnice nižších kategorií, které mají vazbu na komunikace TEN-T.

Tématem do diskuse je také problema- tika financování svazkových škol, které jsou v současné době asi tři a financová- ny napřímo. Vedle sdílených daní by bylo možné otevřít diskusi i na téma daně z ne- movitosti, kde by obce přivítaly její větší

možnost diferenciaci podle typů objektů či způsobu využití.

Na pracovní skupině tedy byla otevřena celá řada témat a možného budoucího směřování rozpočtového určení daní. Je patrné, že jakékoli změny budou během na dlouhou trať a všechny zainteresované čeká budoucí velká práce a řada náročných jednání při hájení svých postojů. Další posilování obecních rozpočtů je i prioritou Svazu měst a obcí.

*Ing. Mgr. David Sláma
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu*

Kam s ním? Odpadové hospodářství ČR získává nová pravidla

V souvislosti s odpady je možné rok 2014 označit jako přelomový. Minimálně co se týká legislativy, která by měla danou oblast nově upravovat. Jednak v kontextu s právem Evropské unie a také proto, že změnu pravidel v oblasti odpadového hospodářství požaduje už mnoho let celá řada subjektů. Města a obce nevyjímaje. Jejich žádosti a doporučení bývají tu více, tu méně, tu rychleji, tu pomaleji vyslyšena. Přitom právě praktický pohled veřejné správy je velmi důležitý. Psát zákon pouze pohledem ze shora, by totiž mohlo ve výsledku všem jeho uživatelům pouze zkomplikovat život.

Spolupráce při řešení odpadového hospodářství

Už na prvním společném jednání ministra životního prostředí Richarda Brabce s předsedou Svazu Danem Jiránekem se v březnu 2014 oba pánové shodli, že by Česká republika měla mít jednoznačnou strategii v odpadovém hospodářství. Po koncepční právní úpravě volá řadu let průmyslový i komunální sektor. Obě sféry shodně říkají, že bez jasných pravidel není možné investovat do odpadových zařízení, která v České republice chybí.

Ministr Brabec při jednání konstatoval, že odpadovou legislativu, a to přípravu zákona o odpadech a Plánu odpadového hospodářství ČR na 2015-2024 včetně jeho vazby na Operační program Životní prostředí, považuje za jednu ze svých priorit. Rovněž je podle něho třeba využít evrop-

ské peníze tam, kde je Česká republika vážně potřebuje. Ministerstvo životního prostředí v roce 2014 mimo jiné připravilo novou legislativu i pro posuzování vlivů na životní prostředí (EIA). Dan Jiránek si při jednání posteskl, že přestože Svaz spolu s Asociací krajů už dříve vydal Strategii rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR, hierarchie nakládání s odpady, ani jeho skládkování dosud standardizováno nebylo. Změnit by to měly právní předpisy, od vyhlášky týkající se výkupu kovů až po zcela zásadní nový zákon o odpadech, do něhož se musí správně implementovat evropské předpisy.

Zákon o odpadech

Víc než dvanáct let se odpadové hospodářství v České republice řídí zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech. Právní předpis byl mnohokrát novelizován, a to zejména

kvůli transpozicím směrnic Evropské unie. Dnes však příliš nevyhovuje současným legislativně-technickým požadavkům, například obsahuje řadu ustanovení nenormativní povahy. Kromě toho část, která upravuje správní delikty, neodpovídá požadavkům stanoveným Ministerstvem vnitra.

Účelem nového zákona tak je komplexně upravit odpadové hospodářství počínaje tím, jak předcházet vzniku odpadu, jak s ním nakládat a také jak ho odstraňovat. To vše s ohledem na prosazení hierarchie nakládání s odpady a při zajištění co nejvyšší míry ochrany životního prostředí a lidského zdraví. Při tom je samozřejmě třeba brát v potaz sociální únosnost a ekonomickou udržitelnost. Nový zákon má také upravit práva a povinnosti osob při nakládání s odpady a působnost orgánů veřejné správy v odpadovém hospodářství.

Svaz v této souvislosti upozorňuje, samozřejmě i v rámci probíhajících připomínkových řízení, na nutnost v návrhu nového zákona o odpadech mnoho věcí upravit. Třeba co se týče skládkování podle evropské směrnice ES 2008/98/ES. Znění stávajícího návrhu zákona o odpadech by

totiž umožnilo soustředit na jednom místě neomezené množství odpadů bez ohledu na to, jak je nebezpečný a bez možnosti jakékoliv regulace vůči původci. To by ve výsledku mohlo vést k obdobné situaci, jako vznikla v letech 2006–2007 v Libčanech, Chvaleticích či Nalžovicích, které se staly do určité míry bohužel oblastí skládek.

Aby vše fungovalo, jak má, a některé oblasti České republiky se už dále nestávaly místem, kde se soustředí odpady, je nutné nejen evropské směrnice, ale i všechny ostatní potřebné úpravy, zavést do tuzemského práva maximálně citlivě a odpovědně. Tak, aby skutečně postihly to, co zákonodárce mínil. Mimo jiné to, aby se nakládalo s odpadem kontinuálně a byl co nejdříve poté, co vznikne, zpracován, využit nebo odstraněn.

Výkup kovů

Velkým tématem odpadového hospodářství je také výkup kovů. Města a obce dlouhodobě požadují, aby byl zakázán výkup kovů od fyzických osob a od těch právnických byl možný pouze bezhotovostně. Škody, které krádežemi a nelegálním výkupem kovů vznikají, jsou každoročně více než 500 milionů korun. Ukradený obecní mobiliář musí města a obce obratem nahrazovat.

Podle Svazu je regulace této oblasti naprosto zásadní, dnes ve sběrných nelegálně končí třeba kolejnice, poklopy od kanálů či kovové části starých elektrospotřebičů, což ohrožuje bezpečnost i životní prostředí. Daná věc byla i jedním z požadavků petice Svazu apelující na vládu a Parlament, aby se zasadily o veřejný pořádek a sociální stabilitu. Ministr životního prostředí v září přislíbil, že výkup kovů by měla od roku 2015 omezit vyhláška, která zakáže výkup kovů od fyzických osob takzvané za hotové. Tato vyhláška však do dnešního dne vydána nebyla. Krajské úřady zároveň budou mít dle zákona možnost okamžitě odebrat licenci sběrnám, u kterých zjistí jakékoliv protizákonné jednání. Posílit je ale třeba i kompetence dalších kontrolních orgánů, jako je např. Česká inspekce životního prostředí v resortu MŽP.

Kovový odpad čeká od roku 2015 i jiná velká změna – souvisí s dříve zmiňovaným právem Evropské unie. Města a obce budou muset zavést oddělený sběr kovového odpadu. V této souvislosti Svaz upozorňuje, že je nutné vytvořit pro veřejnou

správu adekvátní podmínky tak, aby byla schopná nařízení v praxi skutečně realizovat. Existují důvodné obavy, že nádoby na kovový odpad zloději ukradnou i s tím, co je uvnitř, a to, co je ve sběrných dvorech také. Tak to dnes totiž místy funguje u kontejnerů na papír – zloději kradou jejich obsah a papír dávají do výkopen. Takoví lidé přitom fakticky okrádají své spoluobčany, příjmy z odpadu totiž města a obce zohledňují ve výši poplatku za komunální odpad.

Plán odpadového hospodářství

Odpadové hospodářství řeší mimo jiné i Plán odpadového hospodářství pro roky 2015–2024, po kterém dlouhodobě volal i Svaz. V prosinci ho schválila vláda. Hlavními cíli strategie je jednoznačně předcházení vzniku odpadů a zvýšení recyklace a materiálového využití odpadů. Plán představuje klíčový dokument pro realizaci dlouhodobé strategie nakládání s odpady, obaly a výrobky s ukončenou životností. Poprvé je součástí tohoto dokumentu i Program předcházení vzniku odpadů. Novou odpadovou legislativou se Ministerstvo životního prostředí zaměřuje na upřednostnění způsobů nakládání s odpady podle celoevropské odpadové hierarchie.

K naplňování strategie pomůžou finance z nového Operačního programu Životní prostředí 2014–2020, ze kterého bude možné čerpat prostředky na celý systém nakládání s odpady. Ministerstvo zároveň připravuje motivační program pro kraje, ze kterého bude moci každý region čerpat až 1 milion korun na zpracování svého krajského POH. To by mělo motivovat jednotlivé regiony, aby krajské plány odpadového hospodářství schválily co nejdříve.

Schválený POH ČR nově zahrnuje i Program předcházení vzniku odpadů. Ten se zaměřuje například na řešení textilního odpadu, využití potravinových bank pro předcházení potravinového plýtvání nebo např. na systém tzv. opraven pro rozbité výrobky, které nemusí nutně skončit v odpadu. Součástí plánu je analýza současného stavu odpadového hospodářství ČR a částečné výstupy z ekonomické analýzy nakládání s odpady ve zprávě z hodnocení dopadů regulace. Oproti předchozímu plánu odpadového hospodářství se zde více prolínají obecné principy „soběstačnosti a blízkosti“, zároveň principy „znečišťovatel platí“ a „rozšířená odpovědnost výrobce“ s úmyslem dodržovat evropskou hierarchii nakládání s odpady.

Prioritou pro biologicky rozložitelné odpady je podle nového POH snížení maximálního množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky nejvýše na 35% z celkové hmotnosti v roce 2020 oproti roku 1995.

Svaz vítá, že MŽP dodrželo slíbený termín vydání nového POH, nicméně očekával poněkud konkrétnější požadavky na rozložení případných nových zařízení odpadového hospodářství.

Odpad se dá vnímat v mnoha souvislostech. Jako trochu příznakové slovo, které asociuje něco nepříliš čistého, jako možnost ekologického přístupu a efektivní spotřeby, kdy se rozumně zužitkují všechny, nebo alespoň většina, produktů lidské činnosti, jako zdroj věčné debaty v duchu nerudovské otázky – Kam s ní? Odpovědět na ni půjde snadněji, pokud budou existovat rozumná a akceptovatelná pravidla pro všechny.

*Mgr. Štěpánka Filipová
tiskové odd. Kanceláře Svazu*

Finanční
konference

Financování přenesené působnosti a rozpočtová odpovědnost – stěžejní témata letošní finanční konference

Financování přeneseného výkonu státní správy, budoucnost rozpočtového určení daní, dostupnost veřejných služeb v území nebo zákon o rozpočtové odpovědnosti. To byla asi hlavní témata **XII. ročníku celostátní finanční konference**, která se konala ve dnech 4. a 5. prosince 2014 v hotelu Clarion v pražských Vysočanech. Velkou pozornost ale účastníci konference věnovali i trestní odpovědnosti zastupitelů, budoucnosti evropských fondů, novinkám v odpadovém hospodářství či otázce zadávání veřejných zakázek. Na finanční konferenci si opravdu bylo z čeho vybírat, o čemž svědčí účast více než 350 delegátů.

Finanční konferenci zahájil předseda Svazu Dan Jiránek, který hned v úvodu konstatoval, že Svaz už několik let usiluje o navýšení příspěvku na výkon přenesené působnosti, a to alespoň o inflaci. Přestože výdaje měst a obcí na tyto agendy neustále rostou, od roku 2010 k žádným změnám nedošlo. Nejvhodnější by ale podle předsedy Jiráňka bylo výkonové financování státní správy. Obce by se při tomto modelu financování samy mohly rozhodnout,

zda tu či onu službu pro své občany vykonávat chtějí, resp. zda je v jejich možnostech ji zajišťovat. Zapláceno by dostaly na základě provedených úkonů. Rozhodně ale nepovažuje za šťastné, aby se přenesený výkon státní správy soustřeďoval pouze na obcích III. typu. Obce s rozšířenou působností jsou různě velké, od několikatisícových až po více jak milionovou Prahu, a ne všechny jsou schopny přenesený výkon státní správy pro všechny obce ve svém správním obvodu zajišťovat. A navíc stále platí, že veřejná správa by měla být co nejblíže občanům.

Na slova předsedy Svazu navázal předseda vlády Bohuslav Sobotka. Ubezpečil přítomné, že najít odpovídající systém financování přenesené působnosti výkonu státní správy patří k vládním prioritám. Samosprávy by dle jeho přesvědčení měly za výkon státní správy obdržet odpovídající finance, neměly by tuto činnost dotovat ze svých vlastních prostředků. Je třeba ale nalézt takový sys-

tém, který bude pružně reagovat na případné změny rozsahu výkonu a nebude závislý na nesystematických jednorázových opatřeních. Do srpna roku 2016 by měla být provedena detailní analýza současného stavu financování výkonu státní správy a ta by zároveň měla navrhnout alternativní způsoby financování, které by více zohledňovaly skutečně vykonávané činnosti. Ministerstvo vnitra spolu s Ministerstvem financí pak do konce roku 2016 předloží vládě vybrané řešení. Odpovědět si je však třeba nejprve na otázku, zda se má měnit také struktura přeneseného výkonu, tedy stanovit, kdo a co by měl vlastně dělat. Za důležité rovněž Bohuslav Sobotka považuje motivovat obce tak, aby přenesená státní správa byla vykonávána co nejefektivněji a za co nejmenších nákladů.

Ke klíčovým oblastem podstatným pro rozvoj měst a obcí patří podle premiéra také zvýšení daňových příjmů, kterého má být dosaženo efektivnější správou a výběrem daní. Vláda připravuje např. elektronickou evidenci tržeb, od které lze očekávat zejména lepší výběr daně z přidané hodnoty. Schválila také prorůstový státní rozpočet na rok 2015, přičemž značně posílila výdaje na dopravní infrastrukturu a přilákala několik významných investičních projektů. Zvýšené daňové příjmy se odrazí v rozpočtovém určení daní, polepší si tedy i města a obce.

Náměstek ministra vnitra Jiří Zmatlík ve své zdrcovací vyzdvihl Svaz jako jednoho z nejúspěšnějších žadatelů o dotace. Realizované projekty zaměřené na vzdělávání i na meziobecní spolupráci považuje za velmi přínosné.

Za další klíčovou oblast považuje premiér Sobotka oblast evropských dotací. Vláda schválila Dohodu o partnerství i jednotlivé operační programy. Při jejich zpracování se snad poučila z chyb minulého období a věří, že se podaří vyčerpat maximum možných prostředků. V rámci nového programového období budou města a obce moci čerpat téměř ze všech operačních programů, podporovány by měly být především smysluplné projek-

ty. Předseda vlády přitom kladl důraz na jejich kvalitní přípravu a zpracování ze strany žadatelů.

Bohuslav Sobotka zmínil také problematiku zadávání veřejných zakázek. Zpřísnění tohoto zákona, které mělo vést k eliminaci možné korupce, bohužel způsobilo komplikace zadavatelům i příjemcům veřejných zakázek a celý systém zadávání byl ve své podstatě paralyzován. Vláda proto schválila novelu zákona, která má zadávání zakázek zrychlit a zjednodušit – rozšířila se dílčí hodnotící kritéria a byla zrušena povinnost zrušit zadávací řízení v případě jediné nabídky. Celý proces zadávání veřejných zakázek by měl ale zjednodušit zcela nový zákon, který připravuje Ministerstvo pro místní rozvoj a který bude transponovat zadávací směrnice EU.

Premiér Sobotka závěrem dodal, že kromě zmíněných oblastí existuje celá řada dalších témat, kterým je třeba se společně věnovat. Uvedl např. oblast bezpečnosti, aktivní politiky zaměstnanosti, ochrany životního prostředí, školství nebo dopravy. Ujistil přítomné v sále, že vláda je otevřena diskusi se zástupci měst a obcí, chápe je jako partnery a věří, že společnými silami se podaří zlepšit život lidí v naší zemi.

Pogratulovat starostům k úspěchu v komunálních volbách přijela na konferenci náměstkyně ministra vnitra pro veřejnou správu Jana Vildumetzová, která ještě před pár dny zastávala funkci výkonné ředitelky Kanceláře Svazu. Ujistila všechny přítomné v sále, že její působení na Svazu sice končí, nicméně si velmi přeje, aby byli i nadále ve vzájemném kontaktu. Dále uvedla, že na ministerstvu bude pokračovat především v práci, kterou započala její předchůdkyně Adriana Krnáčová, tedy ve stabilizaci veřejné správy, jež by měla být transparentní a důvěryhodná. Prosadit se ale bude snažit třeba také to, aby starostové mohli dostávat údaje o svých občanech. Podle Jany Vildumetzové by vždy mělo platit, že „úřad zde má být pro občany, nikoli občané pro úřad“. Na počátku nového roku proto plánuje osobně navštívit všechny kraje i vybraná města a obce, s jejichž představiteli chce diskutovat o aktuálních problémech.

Na finanční konferenci byla také slavnostně pokřtěna Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2014. Svaz ji připravil v rámci projektu Odpovědný zastupitel a účastníci konference ji obdrželi jako první. Příručka má pomoci všem zastupitelům orientovat se ve všech oblastech komunální politiky. Dan Jiránek při této příležitosti poděkoval všem, kteří se na její tvorbě podíleli. Zastupitelům pak popřál, aby se zákony co nejméně měnily, a když už k tomu dojde, aby to bylo ve prospěch samosprávy. Aby zkrátka změny směřovaly vždy jen k lepšímu.

JAK SPRÁVNĚ ZAČÍT NOVÉ VOLEBNÍ OBDOBÍ

Stanislav Kadečka z advokátní kanceláře KVB dal starostům několik rad, jak správně vkročit do nového volebního období. Hned v úvodu vyzval starosty k ostražitosti zejména, co se právních předpisů týče. Zkušenosti z oblasti veřejné správy jsou jistě velmi cenné, nicméně právní úpravu nepřebijí. Upozornil, že to co obce dělaly dvacet let dobře, může být jednadvacátý rok špatně. Legislativa se zkrátka mění.

A co je třeba mít na paměti při vstupu do nového volebního období? Předně je třeba si uvědomit, že mandát všech členů zastupitelstva zaniká dnem voleb. Starosta, místostarostové a členové rady ale vykonávají své funkce až do doby, než jsou zvoleni noví funkcionáři. Staré vedení by novému mělo předat úřad na základě sepsaného protokolu, kde je uvedeno, co všechno je předáváno, a to jak v oblasti právní, ekonomické, tak i ryze faktické (doporučený vzor předávacího protokolu

najdete na našem webu v rubrice správa obce). Není však od věci, pokud si takovou inventuru udělá i staronové vedení radnice. V každém případě JUDr. Kadečka doporučil v co nejkratší době provést právní audit, tedy zkontrolovat platnost všech uzavřených smluv a zákonnost všech právních předpisů obce. Pozornost je třeba věnovat také tomu, kdo má zodpovědnost za nakládání s majetkem a pečlivě vnímat všechny tři fáze procesu: zveřejnění záměru (který orgán schvaluje, co musí obsahovat, jak dlouho má být zveřejněn atd.), rozhodnutí o uzavření smlouvy a vlastní uzavření smlouvy (kdy smlouvu uzavírá starosta, kdy místostarosta atd.).

Zvláštní důraz pak Stanislav Kadečka kladl na správné zadávání veřejných zakázek. Na rozdíl od mnohých jiných si však od schválené novely tohoto zákona moc neslibuje. Novela sice přináší určitá pozitiva, jak již bylo zmíněno např. zrušení povin-

nosti zrušit zadávací řízení v případě jediné nabídky, problémem podle něho ale je, že bude účinná jen krátce. Už nyní se pracuje na zákoně zcela novém, který musí vycházet z unijního práva a který by měl přinést zásadnější změny. Stanislav Kadečka vyzval starosty, aby přes Svaz tlačili na Ministerstvo pro místní rozvoj a konečně se podařilo přijmout zákon, který povede k účelnosti a hospodárnosti s veřejným majetkem, ne však za cenu obrovských administrativních nákladů a problémů s tím, že nikdo nebude vědět, jak zakázku realizovat, protože ve shodě nebudou Ministerstvo pro místní rozvoj, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a kontrola Ministerstva financí.

PŘÍSPĚVEK NA PŘENESENOU PŮSOBNOST Z POHLEDU MINISTERSTVA VNITRA

O příspěvku na přenesený výkon státní správy hovořili v úvodu konference již Dan Jiránek a Bohuslav Sobotka. Jak ale tento příspěvek stanovit, aby byl co nejspravedlivější, se na konferenci zamýšlela Marie

Kostruhová, ředitelka odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra. Nejprve připomněla, že výši příspěvku ovlivňuje rozsah výkonu přenesené působnosti, velikost správního obvodu a u obcí s rozšířenou působností také podíl velikostí správního centra ke správnímu obvodu. Problémem je, že stát dnes neví, na jaké konkrétní účely jsou finanční prostředky poskytnuty a zda jsou poskytnuty efektivně. Podle současné metodiky se také

jen obtížně kvantifikují změny ve výkonu přenesené působnosti mezi jednotlivými kategoriemi obcí – není známo, kolik se poskytuje na tu kterou agendu.

Navrhané základní směry řešení financování přenesené působnosti jsou v podstatě dva. Za prvé: příspěvek zůstane příspěvkem, půjde tedy stále o neúčelovou a nezúčtovatelnou dotaci, ale změní se způsob rozdělování finančních prostředků v rámci příspěvku. Museli bychom ale vědět, kolik, a otázkou je zda na jednoho obyvatele, nebo deset či třeba sto, stojí ta která agenda. Nebo za druhé: bude účelovou a zúčtovatelnou dotací, tedy přejde se na výkonové financování, které mimo jiné prosazuje Svaz. Propláceny by pak byly skutečně vykonané úkony v rámci jednotlivých agend. Je možné ale uvažovat i o kombinaci těchto dvou návrhů řešení, ostatně všechny agendy přenesené působnosti stejně nelze pro-

cesně zmodelovat a vždy je bude nutné financovat příspěvkem.

Výkonové financování přenesené působnosti ale vyžaduje nejprve soupis všech agend přenesené působnosti a jejich procesních modelů, tedy zmapování agend, dále vytvoření standardů výkonu (stanovení jednotného výkonu agend pro všechny obce) a ocenění jednotlivých úkonů v rámci agend. Vymyslet je třeba i to, jakým způsobem se budou úkony evidovat. Zde by měly nejspíš napomoci nástroje eGovernmentu, aby obce nebyly zatěžovány zbytečně administrativně. Pilotně by měly být do výkonového modelu zpracovány čtyři nejfrekventovanější agendy – evidence obyvatel, občanské průkazy, cestovní pasy a matriky.

Marie Kostruhová dále informovala, že v srpnu 2014 byl přijat Strategický rámec rozvoje veřejné správy ČR pro období let

2014–2020. Ten má mimo jiné dva specifické cíle, a to právě řešení problematiky financování přenesené působnosti a řešení problematiky procesního modelování agend. Příprava implementačních plánů strategického rámce má být hotova do kon-

ce roku 2014. A jaký je harmonogram dalších činností? Podrobné analýzy systému financování přenesené působnosti by měly být předloženy do konce srpna roku 2016, do prosince téhož roku by pak měly být vyhodnoceny a prodiskutovány možné va-

rianty řešení s tím, že vybrané řešení bude předloženo vládě. Výkonové financování by mohlo být spuštěno nejdříve k 1. lednu 2019. První kroky tedy učiněny byly, ukazuje se však, že celá věc je poněkud složitější, než se předpokládalo.

NOVÝ ZPŮSOB ODMĚŇOVÁNÍ ZASTUPITELŮ

Pozornost věnovali účastníci konference také novému způsobu odměňování členů zastupitelstev územních samosprávných celků, které představil Tomáš Pösl z odboru veřejné správy, dozoru a kontroly

Ministerstva vnitra. Nejprve zkonstatoval, že usnesením vlády ze dne 18. prosince 2013 byly odměny zastupitelů zvýšeny o 5,24 %, tedy ve své podstatě navráceny zpět na úroveň roku 2010. Nově byla také stanovena konstrukce výpočtu maximální odměny neuvolněného starosty, a to pomocí koeficientu 60 % odměny uvolněného starosty. V roce 2014 byla zpracována analýza odměňování a popsány nejzávažnější problémy, ke kterým patří nejednotná právní úprava pro obce, kraje a hl. m. Prahu (dnes hodně rozdílů při způsobu odměňování starostů a hejtmanů), časté změny, možnost více odlišných výkladů právní úpravy (např. při proplácení dovolené), absence zasazení do systému odmě-

ňování ve veřejné správě, nevyhovující dělení územní struktury pro výpočet odměn (do tisíce obyvatel byla stanovena pouze jedna kategorie, nově jsou navrhovány kategorie tři – do 300, 600 a 1000 obyvatel) a konečně i aplikační problémy.

Co tedy ministerstvo navrhuje? Hlavní princip stávajícího systému by měl být zachován, právní úprava by ale měla být jednoznačná a zjednodušená. Pro všechny územně samosprávné celky by měla být také jedna společná tabulka, sjednocena by měla být i právní úprava. Nově by měla být zavedena konzistence výše odměn po celé volební období, nedocházelo by tedy ke každoročnímu přepočítávání odměny podle počtu obyvatel k 1. lednu, vycházet by se mělo z počtu obyvatel při prvním volebním roce). Výše odměn by tedy byla stabilní po celé volební období, pouze v případě výrazné změny by situace byla individuálně řešena. Navrácen by měl být také institut mimořádných odměn, ty by bylo možné udělit až dvakrát do roka do výše jedné měsíční odměny. Dále by mělo dojít ke sjednocení výše odměn při skončení funkčního období (jinak je to

u starostů, jinak u hejtmanů) a nároku na odměny v případě vzdání se/odvolání z funkce a zániku mandátu v průběhu funkčního období.

Nově by měly být řešeny a precizovány některé aplikační problémy (opětovný nárok v souvislosti s odměnou při skončení funkčního období, jednoznačná pravidla pro kumulaci odměn za výkon funkce u neuvolněných členů zastupitelstev, vztah k zákoníku práce atd.). Nově je také navrhováno stanovení minimální výše odměny pro neuvolněného starostu (uvažuje se v rozpětí koeficientu 0,4 až 0,6) a také např. to, že o proplácení dovolené by mělo rozhodovat zastupitelstvo.

Závěrem Tomáš Pösl vyzval přítomné, aby prostřednictvím svých zástupců v pracovní skupině vytvořené k přípravě nového způsobu odměňování zastupitelů uplatňovali i své návrhy. S celým materiálem je možno se seznámit na webových stránkách ministerstva www.mvcr.cz/odk.

*Mgr. Lenka Zgrajová
tiskové oddělení Kanceláře Svazu*

EVROPSKÉ FONDY BYLY, JSOU A BUDOU

V rámci CFK se konal také doprovodný seminář zaměřený na problematiku evropských fondů. O tom, že toto téma starosty zajímá, svědčil zaplněný sál, kam bylo nutné i v průběhu akce přidávat další židle k sezení. Pod vedením bývalého místopředsedy Evropského parlamentu Oldřicha Vlasáka vystoupila na semináři jak náměstkyně ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová, tak zástupci resortů, kteří mají na starosti přípravu klíčových operačních programů. V navazující diskusi se starostové nejvíce ptali na změny oproti současnosti, na to, zda se skutečně podaří snížit administrativu a zda po nás Brusel nechce něco, co není smysluplné.

Seminář zahájil místopředseda Svazu pro evropské záležitosti Oldřich Vlasák, který shrnul dosavadní zkušenosti obcí s čerpáním evropských dotací a nastínil hlavní potřeby a priority do budoucna. Na úvod své přednášky zhodnotil dosavadní možnosti obcí čerpat evropské fondy a upozornil na skutečnost, že je stále prostor pro projekty obcí a měst v rámci dobíhajícího období 2007 až 2013. Obce a města byly přitom aktivní, z celkové alokace ve výši 704 miliard Kč tvoří projekty obcí a měst 16 %, z celkového počtu 60 903 projektů místní samosprávy realizují 31 %. Existují však velké rozdíly, celkem 1191 obcí nerealizuje žádný projekt

z evropských strukturálních fondů, naopak 14 obcí realizuje více než 50 projektů. Nejvíce obce podávají projekty do Operačního programu Životní prostředí (kde realizují 8631 projektů s EU dotací 52 miliard Kč) a v rámci tzv. ROPů (3124 projektů s dotací 46 miliard Kč). V drtivé většině (98 %) přitom obce realizují „tvrdé“ projekty z Kohezního fondu a Evropského regionálního rozvoje fondu, měkké projekty z Evropského sociálního fondu jsou spíše výjimečné.

Problémem České republiky je podle Oldřicha Vlasáka čerpání; i přes snahu jednotlivých ministerstev je zjevné, že koncem roku bude ČR patřit opět mezi ty státy, které na některé prostředky z Bruselu nedosáhnou. Aktualizované predikce řídicích orgánů hovoří o tom, že nedosáhneme na 19,5 miliard Kč (nejvíce pesimistické odhady MMR pak o částce 33,1 mld. Kč). Připomněl také, že Svaz již na jednání s vládou v říjnu letošního roku nabídl spolupráci při hledání smysluplných projektů obcí a měst, které jsou připravené k realizaci a mohly by být realizovány do konce programového období (tj. de facto vyúčtovány do června 2015) a které by pomohly v definovaných oblastech zajistit kvalitní a současně rychlou absorpci. Bohužel tato nabídka Svazu je stále bez odezvy.

Oldřich Vlasák dále uvedl, že Svaz byl po celou dobu aktivní i při přípravě nového období 2014 až 2020. Prosazoval posílení role měst a obcí, požadoval jednoduchý a efektivní implementační systém (včetně jednoho kontaktního místa a omezení duplicitních kontrol) a dostatečné alokace na obecní potřeby. Na tzv. územní dimenzi se podařilo vyjednat 200 miliard Kč, vybrané samosprávy budou moci realizovat projekty prostřednictvím integrovaných přístupů (ITI, IPRÚ a MAS), všechny pak prostřednictvím individuálních projektů. Svaz má také své zástupce v regionálních stálých konferencích, které by měly definovat požadavky a přinášet poznatky z jednotlivých území tak, aby nové programové období nebylo pouze o intervencích tzv. ze shora dolů.

Hlavní změny v novém programovém období

Jako druhá na semináři vystoupila první náměstkyně ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová, která popsala rámec nového období a upozornila na hlavní změny včetně jednotného metodického prostředí. Ministerstvo prostřednictvím vlády nově stanovuje základní rámec pravidel, který bude pro všechny řídicí orgány a fondy EU stejný a závazný a obcím by se tak již nemělo stát, že po nich budou různé instituce požadovat různé věci. Bude se používat jednotná terminologie, proběhne masivní elektronizace dat, dokumentů, procesů v rámci jednotného monitorovacího systému MS2014+.

Jako příklady zjednodušení systému implementace Klára Dostálová uvedla sjednocení požadavků na zpracování dokumentace určené žadatelům a příjemcům, větší důraz na propojení řízení výzev na hodnocení, koordinaci vyhlásování výzev, vymezení povinných hodnotících kritérií, větší důraz na dvoukolové hodnocení, informování žadatele o výsledku a možnost odvolání či vytvoření společné databáze hodnotitelů, jejich automatizovaný výběr, hodnocení a kontrola. Nově bude také ve fázi příjmu a hodnocení žádostí nastavena maximální lhůta, do kdy musí být ukončen schvalovací proces. Zjednodušení se připravuje i pro etapu realizace projektů a jejich kontroly spočívající mimo jiné ve sjednocení struktury a obsahu zpráv o realizaci projektu, zpracování vzorových dokumentů pro využití v oblasti veřejného zadávání, stanovení bagatelní hranice pro vymáhání nesrovnalostí, redukce počtu log povinné publicity apod.

Integrovaný regionální operační program

Následovaly prezentace jednotlivých operačních programů, které obce a města nejvíce zajímají. Jako další panelista proto vystoupil

ředitel odboru řízení operačních programů MMR Rostislav Mazal, který má na starosti Integrovaný regionální operační program. Tento program se zaměří především na dopravu v regionech, zkvalitnění veřejných služeb a rozvoj veřejné správy. Za hlavní rozdíl oproti stávajícímu období lze považovat to, že namísto jednotlivých ROPů bude existovat jeden centrální program. Z věcného hlediska bude nově kladen důraz na podporu terénních a komunitních přístupů v sociální integraci a rozšíření podpory nástrojů pro podporu sociálního začleňování – sociální bydlení, sociální podnikání. Obce víceméně mohou zapomenout na opravy místních komunikací, dochází k posunu v zacílení na prioritní tahy, tedy na síť TEN-T a související napojení silniční infrastruktury. Předmětem debaty s Komisí je také problematika územního plánování a ochrany kulturního dědictví, obecně je trendem prostředky koncentrovat a realizovat pouze větší investice národního a evropského významu.

Operační program Životní prostředí

Podrobnou prezentaci následně přednesla vedoucí oddělení přípravy nového programového období sekce fondů EU MŽP Barbora Holková, která má na starosti Operační program Životní prostředí. Tento program je pro obce a města zásadní, a vztahovalo se k němu proto nejvíce dotazů. Hlavní zaměření bude do budoucna na zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší v lidských sídlech, nakládání s odpady, ochranu a péči o přírodu a krajinu a energetické úspory. Hlavním rozdílem oproti stávajícímu období bude, že čistírky odpadních vod bude možné financovat i v menších obcích (pod 2000 ekvivalentních obyvatel), větší zaměření bude na konkrétní zdroje znečišťování ovzduší, u nakládání s odpady pak bude kladen větší důraz na prevenci. Prioritní kategorií budou i nadále protipovodňová opatření.

Operační program Zaměstnanost

Velmi rychle představila svůj program také ředitelka odboru podpory projektů ESF MPSV Lenka Kaucká, která má na starosti evropské fondy a zaměstnanost. Hlavním cílem tohoto programu je podpora zaměstnanosti a adaptability pracovní síly, sociální začleňování a boj s chudobou, sociální inovace a mezinárodní spolupráce a efektivní veřejná správa. Za hlavní rozdíl oproti stávajícím možnostem lze považovat větší důraz na integrovaná řešení, zaměření na propojení dalšího vzdělávání s potřebami trhu práce a podporu transformace a deinstitucionalizace sociální a zdravotní péče. Ředitelka Kaucká současně uvedla, že se na ni mohou starostové obracet s žádostmi a dotazy, které je trápí, a že ministerstvo je připravené obcím v dané oblasti pomoci.

Kdy lze očekávat nové výzvy

V navazující diskusi se starostové kromě praktických otázek k jednotlivým projektům ptali, kdy mohou čekat nové výzvy, protože jak vyplývá z označení programového období, čerpání již mělo

začít od roku 2014. Zástupci státu upozornili na skutečnost, že vina za zpoždění není primárně na naší straně, protože Brusel schválí pozdě příslušnou legislativu. Vláda však připravila scénář, jak umožnit vyhlášení výzev ještě v době, kdy nebudou finálně schváleny programy. Na první výzvy si však starostové ještě budou muset počkat, první se očekávají v polovině roku 2015. Diskutovaly se také připomínky Evropské komise a informace ze zákulisí. Velkým tématem v tomto ohledu byl požadavek Bruselu na specifickou podporu začleňování romské komunity.

Seminář uzavřel místopředseda Svazu Oldřich Vlasák, který obcím a městům přislíbil, že Svaz v prvním pololetí vydá informační publikace k novým možnostem čerpání evropských fondů tak, aby města a obce přesně věděly, co mohou očekávat a na co se připravit.

*připravili Ing. Ondřej Mátl, MPA, MSc., a Ing. Mgr. Adam Vazač
odd. vnějších vztahů Kanceláře Svazu*

FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ROCE 2015

Změny ve financování sociálních služeb od roku 2015 představila na konferenci Linda Maršíková, vedoucí oddělení financování sociálních služeb na Ministerstvu práce a sociálních věcí. V úvodu připomněla,

že zákon o sociálních službách bude v roce 2015 slavit 10 let své účinnosti. Odborná veřejnost měla od zákona velká očekávání, která však nebyla naplněna. Zákon prošel řadou novelizací a další velké změny tento zákon čekají. Hlavním problémem však je, že zákon stále přidává nové povinnosti, zatímco prostředky pro financování sociálních služeb ubývají.

Letošní novela zákona o sociálních službách učinila změnu v dotačním řízení, které přechází na kraje. Z pohledu MPSV se však jedná „jen“ o technickou novelu, kdy se mění pouze subjekt vyplácející dotace. Zůstává však zachován systém financování sociálních služeb, protože stále se jedná o dotace. Nejnovější novela vznikala ve spolupráci s kraji, které vidí hlavní problém v nastavení směrných čísel - ta v minulých letech určovalo každoročně MPSV, nyní jsou stanovena v zákoně. Vzrostla povinnost krajů vytvářet síť sociálních služeb, tedy soubor vybraných poskytovatelů sociálních služeb s nárokem na dotace, který by měl odpovídat potřebám obyvatel daného kraje. Linda Maršíková představila požadavky poskytovatelů na dotace

pro rok 2015. O dotace požádalo celkem 5316 sociálních služeb, které požadovaly dotace v celkové výši 12,5 miliardy Kč. Státní rozpočet však předpokládá poskytnutí dotací „pouze“ ve výši 7,1 miliard Kč a v systému tak chybí 5,4 miliard Kč. Nedostatečné financování sociálních služeb způsobuje nestabilitu systému a brzdí jejich rozvoj.

Tři klíčové úkoly

Pro rok 2015 má MPSV v oblasti financování sociálních služeb stanoveny tři klíčové úkoly. Prvním z nich je tvorba nařízení vlády k § 101a zákona o sociálních službách, které bude ošetřovat postup při rozdělování dotací či upravovat lhůty. Dalším podstatným úkolem je nastavení financování sociálních služeb z evropských fondů v rámci programovacího období pro roky 2014–2020. Třetím zásadním úkolem MPSV pro rok 2015 je příprava zavedení financování sociálních služeb v souladu s pravidly pro poskytování veřejné podpory. Sociální služby jsou služby v obecném hospodářském zájmu, tedy hospodářské služby se zvláštním významem pro občana, které by bez zásahu poskytovatele podpory neexistovaly, nebo by existovaly za výrazně horších podmínek. Systém veřejné podpory prověří, zda je danou službu schopen zajistit trh, tedy zda danou službu může nabídnout i komerční poskytovatel bez veřejné podpory. Proto MPSV zavedlo institut vyrovnávací platby pro poskytovatele sociálních služeb, která by měla zajistit víceleté financování a zároveň ušetřit finanční výdaje státu. Linda Maršíková zdůraznila, že veřejná podpora se bude poskytovat vždy

v režimu rozhodnutí. Upozornila, že použití režimu de minimis je pro sociální služby zcela nevhodné, protože limit režimu de minimis je pro sociální služby příliš nízký (maximálně 200 000 eur v průběhu tří let). Nyní probíhá aplikace vyrovnávacích plateb v několika odvětvích sociálních služeb, od roku 2016 by se již systém financování vyrovnávacími platbami měl týkat všech typů sociálních služeb.

Sociální služby po roce 2016

Dále MPSV pracuje na nastavení zcela nového systému financování sociálních služeb, které by mělo platit po roce 2016. V současnosti probíhají dvě analýzy zadané v rámci veřejné zakázky, které by měly odpovědět na následující zásadní otázky: Jaký systém financování sociálních služeb bude pro ČR nevhodnější v krátkodobém a střednědobém horizontu? Za jakých ekonomických, politických a sociálních podmínek je realizovatelný? Jaké hlavní změny financování bude třeba pro jeho efektivní fungování provést? Jakým způsobem se bude do budoucna měnit struktura zdrojů financování sociálních služeb a jaká změna legislativy s tím bude spjatá? Jaká jsou hlavní ekonomická a sociální rizika pro udržitelnost optimálního systému?

Odpovědi na tyto otázky by měly být známy již na začátku roku 2015, kdy budou zveřejněny výstupy obou analýz. O zveřejněných výstupech budeme informovat.

*Mgr. et Mgr. Rudolfína Voleská
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu*

Tradiční společenský večer zahájili předseda Svazu Dan Jiránek a ministr financí Andrej Babiš, který při této příležitosti neformálně vysvětlil svůj pohled na financování veřejné správy. Stejně tak jako Bohuslav Sobotka ve svém úvodním projevu i on zdůraznil, že prioritou je především dobře vybírat daně. Pokud se daří dobře vybírat daně, je i dost peněz na veřejné služby, tedy i pro města a obce. Ministr financí si rovněž slibuje zlepšení výběru daní zavedením elektronického hlášení tržeb a kontrolního výkazu na DPH. Dan Jiránek přitom poznamenal, že při výběru daní by jistě pomohlo i prolomení mlčenlivosti finančních úřadů vůči samosprávě.

Andrej Babiš dále zmínil otázku regulace hazardu. Sám nerozumí tomu, proč stát, tedy Ministerstvo financí, má tolik pravomocí při rozhodování o výherních automatech. Změnit by to měl podle jeho slov nový zákon o provozování hazardních her, který by měl od roku 2016 řadu pravomocí přenést na města a obce, jež nejlépe znají situaci v místě. Změnit by podle něho bylo třeba ale například také to, aby dotčené obce získávaly větší výno-

sy z úhrad z dobývaných prostorů. Zvýšit je nutné i operativnost státu v oblasti dopravní infrastruktury.

OBCNÍ FINANCE A ROZPOČTY

Nejvíce přednášek v rámci CFK bylo věnováno problematice obecních financí, rozpočtů a hospodaření. Dlouhodobým problémem je financování státní správy, kde Svaz dlouhodobě prosazuje navýšení příspěvku na přenesený výkon státní správy. Města a obce musejí soustavně činnosti, které stát vyžaduje, dofinancovávat ze svých rozpočtů.

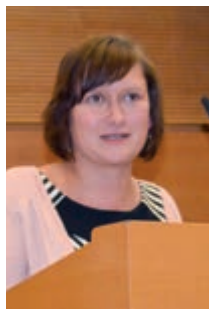
Jana Voldánová, ředitelka Vzdělávacího centra pro veřejnou správu ČR, představila ve svém příspěvku projekt, který se týká modelování agendy přeneseného výkonu v rámci sdružení Benchmarkingová iniciativa (BI). Tato iniciativa se snažila, v rámci podpory výkonového financování přeneseného výkonu státní správy, modelovat agendu ob-

čanských průkazů. Modelace proběhla na základě počtu pracovníků, počtu úkonů na pracovníka, počtu úkonů na 1000 obyvatel ORP a provozních výdajů na úkon. Jednotlivá města zapojená do BI si tedy mohou zjistit porovnání dané agendy ve srovnání s ostatními zapojenými městy. Na tomto případě je jasně dokladováno, že v určitých agendách by měl výkonový model financování přeneseného výkonu státní správy smysl. Lze jej uplatnit u jasně definovaných agend, kde lze definovat úkon.

Porovnání příjmů obcí v důsledku změny rozpočtového určení daní v roce 2013 s rokem předchozím ve svém příspěvku shrnula Věra Kameníčková ze společnosti CRIF. Nej-

většího růstu objemu sdílených daní v roce 2013 se dočkaly obce ve velikostní kategorii 1000–2000 obyvatel, růst byl 34%. Nejmenšího procentuálního nárůstu se dočkala města nad 10 tisíc obyvatel. Z regionálního hlediska si příjmově nejvíce polepšily obce v Jihomoravském kraji, nejméně pak v Ústeckém, to odpovídá i rozložení velikostních skupin obcí. U všech velikostních kategorií obcí se meziročně 2012 a 2013 zvýšil podíl sdílených daní na celkových příjmech obcí a měst. Celorepublikově dosáhl poměru 47%. Podle analytické společnosti CRIF došlo k poklesu sdílených daní mezi roky 2013 a 2012 celkem u 115 obcí, tedy u 1,8 % z celkového počtu, nejvíce – 72 jich je v kategorii do 200 obyvatel. Jedná se obvykle o obce s nízkým počtem obyvatel, ale rozlehlým katastrálním územím. Z územního hlediska se jich nejvíce nachází v Jihočeském kraji (19), ve Zlínském kraji se pak nachází jediná.

Za Ministerstvo financí k problematice rozpočtového určení daní hovořila Karla Rucká. Za leden až říjen rostly celkové daňové příjmy o 4,4 %, přičemž největší nárůst je zaznamenán u výnosu daně z příjmu

fyzických osob a daně z přidané hodnoty. Celkový objem sdílených daní pro rok 2014 se očekává ve výši 148,9 mld. Kč, pro rok 2015 se počítá s nárůstem na 153,4 mld. Kč celostátně. Mělo by se tak stát v důsledku zvýšeného inkasa DPH a daně z příjmu v důsledku plánovaného hospodářského oživení. Více o budoucnosti RUD ve zvláštním článku na str. 5, 6.

Výkaznictví obcí v následujícím roce se věnovala prezentace Jaromíra Klabana z Ministerstva financí. Ten zmínil zejména připravovaný projekt účetní konsolidace. Účetní konsolidace vychází z povinností směrem k Evropské unii i dříve schváleným zákonům. Cílem je získání komplexního přehledu o majetkových vztazích a nakládání s veřejnými prostředky na všech úrovních vládního sektoru. Účinnost konsolidační vyhlášky by měla být

od 1. ledna 2015, z municipální sféry se bude díky aktivitě Svazu týkat pouze obcí nad 10 tisíc obyvatel. Půjde o výkaz v podobě rozšířeného PAPu. Významným faktorem je také to, že konsolidaci bude provádět pouze Ministerstvo financí, ÚSC pouze zašlou požadovaná data. Obchodních společností se bude konsolidace týkat až v roce 2017.

Ožehavým tématem je rozpočtová odpovědnost. Ministerstvo financí připravilo návrh ústavního zákona a doprovodných prováděcích předpisů o rozpočtové odpovědnosti, který prezentoval Miroslav Matej. Návrh počítá s omezením schvalování rozpočtů ÚSC a vybraných organizací v případě dosažení zadluženosti veřejného sektoru vůči HDP na úrovni 55 %. V takovém případě by ÚSC nemohly schvalovat schodkové rozpočty, vyjma případů, kdy by schodek pokryly přebytky hospodaření z minulých let nebo realizací projektů financovaných z EU. Svaz považuje takovéto vměšování státu do obecních rozpočtů za nepřiměřené. Návrh nebere v potaz hospodaření konkrétního subjektu a paušálně by omezoval hospodaření samospráv především díky svému nehospodárnému chování. Druhým pravidlem připraveného zákona je pozastavení 5 % daňových příjmů v situaci, kdy dluh obce překročí 60 % průměrných příjmů za poslední 4 roky. Obě pra-

vidla Svaz považuje za nepřijatelná. V současné době je zadluženo nad hranici 60 % příjmů zhruba 500 obcí, přičemž 48 z nich vykazuje zadluženost nad 200 % svých příjmů. Naopak 3500 obcí a měst je bez dluhu, průměrná zadluženost je 17,7 % příjmů.

Problematice insolvence obcí z pohledu bank se věnoval Jan Matoušek z České bankovní asociace. Jako možné návrhy řešení této problematiky, která se týká v současnosti do 10 obcí v celé republice, je oddlužení, reorganizace či konkurz. Poslední dvě se užívají na firmy, oddlužení se aplikuje u fyzických osob, to by taky jako jediné možné přicházelo v úvahu v případě obcí. Znamenalo by to, že věřitelé odepíšou část poskytnutých úvěrů. Banky ovšem takovéto řešení insolvence v zákoně odmítají a hrozí, že v případě odepisování úvěrů by se zhoršila dostupnost poskytovaných úvěrů municipálnímu sektoru, neboť by došlo ke zvýšení úvěrů v důsledku zvýšení rizikovosti. Takovéto řešení by tedy postihlo zodpovědné oproti nezodpovědným. Jak se celá situace vyvine, budeme sledovat, neboť Ministerstvo spravedlnosti dostalo od vlády za úkol připravit návrh řešení insolvence obcí.

*Ing. Mgr. David Sláma
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu*

Na celostátní finanční konferenci byla diskutována ještě celá řada dalších témat. Uvedme např. problematiku trestní odpovědnosti zastupitelů, na kterou upozorňoval Tomáš Sokol z advokátní kanceláře Brož & Sokol & Novák, otázku vývoje finanční správy a hlavní změny v daňových zákonech pro rok 2015, na které upozorňovali Jiří Fojtík z Generálního finančního ředitelství a Jarmila Rázková z Ministerstva financí, nebo třeba chystané změny v novém zákonu o veřejných zakázkách, které nastínil Vlastimil Fidler z Ministerstva pro místní rozvoj. Pokud starosty zajímala problematika odpadového hospodářství, mohli se zúčastnit semináře, který byl tomuto tématu věnován a kde se hovořilo o hodnocení nákladů obcí v odpadovém hospodářství, o problematice sběru

a výkupu kovů, o finančních aspektech zpětného odběru elektrospotřebičů a třídění odpadů.

Na CFK vystoupila i řada diskutujících...

RWE

The energy to lead

GENERÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ PARTNEŘI

PARTNEŘI

Ins

LIDOVÉ NOVINY

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Celostátní finanční konference byla jednou z prvních příležitostí, kdy se nově zvolení zastupitelé mohli setkat nejen s čelnými představiteli státní správy, ale také s odborníky z ministerstev a dalších institucí. I letošní ročník potvrdil, že tato akce patří k velmi oblíbeným. Je platformou pro výměnu informací mezi státní správou a samosprávou a dává prostor i pro diskusi – vyjádření starostů. Nutno podotknout, že o diskusní příspěvky opravdu nebyla nouze, z časových důvodů ale nemohl být dán prostor všem

zájemcům. Blíží se však další akce, o které starostové projevují velký zájem, a to krajská setkání, která se rozběhnou už příští měsíc (viz str. 3). I tam bude možné diskutovat a uplatňovat své názory a podněty.

Závěrem se jistě sluší poděkovat také partnerům CFK, bez nichž by celou akci nebylo možné zorganizovat na takové úrovni, jako se to povedlo letos. Díky proto patří generálnímu partnerovi – společnosti RWE, hlavním partnerům – společností

CS BETON a ECO LED SOL a v neposlední řadě také dalším partnerům, kterými byly Česká spořitelna, EKO-KOM, ELTODO, EMPERMONT, Grant Thornton Advisory, Národní agentura pro dotace, SAINT-GOBAIN ADFORS CZ, SECAR BOHEMIA a Wolters Kluwer. Mediálním partnerem pak byly svazový měsíčník INS a deník Lidové noviny.

Mgr. Lenka Zgrajová
tiskové oddělení Kanceláře Svazu

Vyhláška o způsobu třídění bioodpadů a kovů platí od 1. ledna 2015

Ministr životního prostředí Richard Brabec 15. prosince 2014 podepsal finální znění vyhlášky „o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů“.

Vyhláška úspěšně prošla připomínkováním v mezirezortním řízení i v Legislativní radě vlády a míří k vydání ve Sbírce zákonů. Biologicky rozložitelný komunální odpad bude od příštího roku povinností obce třídit každoročně minimálně v období od 1. dubna do 31. října. Kov, stejně jako plasty, papír a sklo pak celoročně, již od 1. ledna 2015.

Ministerstvo životního prostředí zároveň připravilo obcím vzor obecní vyhlášky o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů i nakládání se stavebním odpadem, kterou projednalo i s Ministerstvem vnitra. Návrh usnadní obcím nejenom práci na obecní vyhlášce, ale také zrychlí proces jejího schvalování.

Na konec ledna ministerstvo připravuje semináře v rámci BIOTOUR 2015 určené starostům, jejichž cílem bude seznámit obce s aktuální legislativou pro nakládání s bioodpady, včetně praktických příkladů dobré praxe, a připravit je na možné čerpání prostředků z Operačního programu Životní prostředí na projekty v oblasti biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO). První výzvy na financování systémů třídění v obcích i městech chce vyhlásit MŽP v březnu 2015.

Povinnost třídit kovy a bioodpad od roku 2015 zavedla novela zákona o odpadech, která prošla Sněmovnou v září 2014. Sněmovna tak reagovala mimo jiné na varování MŽP před možnými sankcemi Evropské komise, které ČR hrozí při neplnění závazků vyplývajících z evropských směrnic. Patří mezi ně povinnost všech členských států třídit kovy od roku 2015 a snížit ukládání biologicky rozložitelných odpadů

na skládky o 50 respektive 65 % v letech 2013 respektive 2020, oproti výchozímu stavu v roce 1995.

Jak třídění kovů a bioodpadů realizovat v praxi?

Podle vyhlášky si obce budou moci vybrat z několika způsobů, jak občanům umožnit třídění kovů i bioodpadů. Bude plně na vedení obcí a měst si zvolit takový způsob, který nejlépe vyhovuje lokálním podmínkám a bude pro obec nejvýhodnější, nejjednodušší i nejlevnější. Mezi způsoby třídění stanovené vyhláškou patří sběr prostřednictvím:

- sběrných dvorů,
- velkoobjemových kontejnerů,
- sběrných nádob,
- pytlového způsobu sběru,
- v případě bioodpadů pak i např. skrze bioplynové stanice nebo obecní a komunitní kompostárny.

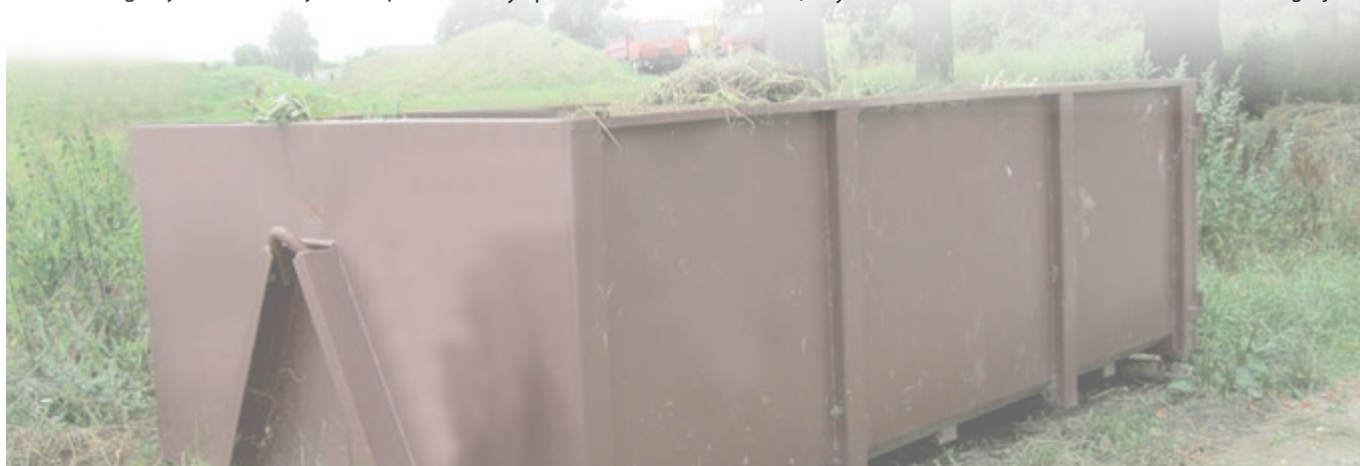
Kovy i bioodpad patří mezi hodnotné suroviny. Do letošního roku končily na skládkách spolu s obsahem kontejnerů na směsný komunální odpad. Čím méně těchto vytríděných odpadů skončí v černých popelnicích, tím méně budou obce platit za ukládání odpadů na skládky. Bioodpad i kovy je pak možné různými způsoby zpeněžit. Proto není důvod, aby v dů-

sledku zavedení třídění těchto komodit starostové zvyšovali občanům poplatky za svoz odpadu.

V letech 2007 až 2014 vyčerpaly obce 14 miliard korun z evropských fondů na zkvalitnění systému třídění a sběru odpadů. V ČR vznikly tisíce zařízení jako sběrné dvory, třídírny odpadů, bioplynové stanice nebo kompostárny. V novém operačním programu je pro ně připraveno přes 6 miliard korun.

Finální znění vyhlášky, stejně tak jako vzor vyhlášky, najdete na stránkách MŽP.

na základě TZ MŽP upravila
Lenka Zgrajová

Nová pravidla pro poskytování dotací z obecních rozpočtů v roce 2015

Obce a kraje jsou pravidelnými a každoročními poskytovateli celého spektra dotací. Základním zákonem určujícím pravidla jejich poskytování je zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Ministerstvo financí připravilo pro rok 2015 novelu tohoto zákona, kterou v pátek 4. prosince schválila ve třetím čtení Poslanecká sněmovna. Novela tedy dále poputuje do Senátu a prezidentovi, ale snad již nedozná větších změn. K původnímu resortnímu návrhu se ještě přidaly poslanecké pozměňovací návrhy, které záměr ministerstva zpřesňují a v mnoha ohledech ho dělají pro obce méně náročným. Co tato změna bude pro obce znamenat?

Novela se zabývá zpřesněním a legislativním zakotvením poskytování dotací územně samosprávnými celky. V nově přidaných paragrafech je uvedena deskripce procesu poskytování dotací včetně potřebných náležitostí. Zákon rozlišuje tři typy dotací.

Prvním typem dotací jsou tzv. programové dotace, tedy různé grantové systémy, které obce a města poskytují např. na podporu sportu, kultury nebo sociálních věcí. Poskytovatel na takovéto dotace bude muset zveřejňovat záměr tohoto programu. Druhým typem dotací jsou individuální dotace, o něž si požádá libovolný žadatel, jedná se např. o příspěvek dobrovolným hasičům na ples apod. Takováto možnost poskytování dotací se může rovněž aplikovat v případě potřeby řešení mimořádných či krizových situací. Náležitosti žádosti o individuální dotace jsou specifikovány v § 10a, odst. 3, jedná se zejména o identifikaci žadatele, účel užití prostředků apod. V případě těchto dotací se žádný záměr ani program zveřejňovat nebude. Posledním typem dotace jsou dotace poskytované na základě zákona, jedná se zejména o dotace v oblasti školství (na platy učitelů) a sociálních služeb (zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon nebo č. 108/2006 Sb. o sociálních službách). Za dotaci podle tohoto zákona se nepovažují např. členské příspěvky v různých organizacích.

V případě programových dotací (např. granty) je povinen poskytovatel dotace

zveřejnit program dotačního titulu minimálně 30 dní před počátkem lhůty pro podání žádostí jednotlivých zájemců. Ve zveřejněném programu musí být obsažen (§ 10c, odst. 2) účel použití prostředků, předpokládaná alokace, termín pro podání žádostí, okruh možných žadatelů a kritéria hodnocení žádostí. Toto vše se zveřejní na elektronických úředních deskách, tedy na webových stránkách obcí a měst, přičemž doba zveřejnění je minimálně 90 dní. V těchto dnech je obsaženo i povinné zveřejnění 30 dní před počátkem lhůty o podání žádosti. Tato lhůta dodatečných 60 dní zveřejnění nemá vliv na proces schvalování přidělení dotací. Dotace tak mohou být přiděleny před uplynutím této lhůty, jelikož o délce doby pro podávání žádostí si rozhoduje poskytovatel. Zveřejnění záměru bude sloužit jako informace veřejnosti o poskytnutých prostředcích na dotace.

Vládou plánované zveřejňování programů na portálu veřejné správy nebylo příliš prakticky zvoleno, vzhledem k velkému množství takto uveřejňovaných programů by to přineslo znepřehlednění obsahu portálu. Vedle toho o dotace žádají většinou lokální subjekty, které jsou spíše navyklé na sledování úřední desky a webových stránek obcí a krajů. Dojde i k úspoře veřejných prostředků, jelikož vládní návrh počítá s náklady na pracovníky na Ministerstvu vnitra i úpravu software v souvislosti s uveřejňováním na portálu veřejné správy.

Dotace se budou nově poskytovat na základě veřejnoprávní smlouvy, jejichž základní povinné náležitosti stanovuje zákon v § 10a, odst. 5. Jedná se zejména o identifikaci smluvních stran, částku, účel prostředků, případné povinnosti smluvních stran. Charakter smluv s sebou nese i povinnost řešení případných sporů podle správního řádu, tedy v případě obcí bude řešit spory příslušný krajský úřad. Veřejnoprávní smlouvy na jednotlivé poskytnuté dotace (programové i individuální) ve výši nad 50 000 Kč se musejí do 30 dní od uzavření smlouvy zveřejnit na elektronických úředních deskách, resp. webových stránkách poskytovatele, a to na dobu 10 let. Oproti původnímu návrhu došlo ke kvalitativnímu posunu i za přispění Svazu, který aktivně v této problematice vystupoval. Ministerský návrh předpokládal zveřejňování smluv na portále veřejné správy od výše 10 000 Kč. Ze zveřejnění se vyloučí údaje, které jsou vyloučeny ze zpřístupnění, jedná se např. o osobní údaje. Pokud poskytovatel smlouvu nezveřejní nebo v případě grantů nezveřejní program, jedná se o správní delikt.

Účinnost výše uvedených změn se stanovuje na 1. července 2015. Poskytovatelé se tedy mohou na nové změny v poskytování dotací dostatečně připravit, jedná se zejména o seznámení se s předpisy, případnou úpravu webových stránek pro zveřejňování programů dotací a pro zveřejňování veškerých smluv na dotace od 50 000 Kč výše. Novelou se nijak neprodlužují lhůty pro rozhodování o poskytnutí dotací. Navrhované znění rovněž neznamená zhoršení stavu pro případy řešení aktuálních a mimořádných situací dotacemi. Vedle těchto změn dochází i k dalším drobným dílčím změnám v dalších částech zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

*Ing. Mgr. David Sláma
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu*

■ Má starosta právo uzavírat smlouvy, které neodsouhlasilo zastupitelstvo obce?

Starosta projevuje vůli obce navenek. Uzavírá tedy se třetími osobami smlouvy jménem obce. Který orgán je příslušný rozhodovat o obsahu dané smlouvy, stanoví zákon o obcích, případně usnesení zastupitelstva, kterým si vyhradilo některou z tzv. zbytkových pravomocí rady. Přitom podle § 41 odst. 2 zákona o obcích platí, že „právní jednání, která vyžadují schválení zastupitelstva obce, popřípadě rady obce, jsou bez tohoto schválení neplatná“. V obcích bez rady může však starosta samostatně rozhodovat o takových otázkách (včetně uzavření smluv), které nejsou vyhrazeny zastupitelstvu.

■ Jak postupovat při přijímání usnesení zastupitelstva?

Zákon o obcích stanoví několik podmínek pro přijímání usnesení a hlasování zastupitelstva obce. Aby bylo zastupitelstvo usnášeschnopné, je třeba přítomnost nadpoloviční většiny všech členů. K přijetí platného usnesení zastupitelstva je třeba, aby nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva vyjádřila svůj souhlas s návrhem, nestanoví-li zvláštní právní předpis něco jiného. Výsledek hlasování je třeba uvést spolu s obsahem přijatého usnesení v zápisu z jednání.

■ Může rada obce přenést některé své pravomoci na komise?

Rada obce se při své činnosti musí pohybovat pouze v mezích, které jí vytyčuje zákon. Podle § 102 odst. 3 zákona o obcích může rada přenést některé své pravomoci na starostu nebo na obecní úřad, nikoliv však na své komise, což vyplývá i z jejich povahy jakožto orgánů iniciačních a poradních.

■ Může jménem obce jednat i místostarosta, aniž by zastupoval starostu?

Podle § 103 odst. 1 zákona o obcích zastupuje obec navenek starosta. Za podmínek stanovených v § 104 odst. 1, resp. § 103 odst. 6 zákona o obcích může namísto starosty smlouvu uzavřít místostarosta, pokud na základě těchto ustanovení zastupuje starostu.

Místostarosta však může jménem obce jednat i v případě, že nezastupuje starostu, pokud jej k tomu pověřilo zastupitelstvo nebo rada svým usnesením, popř. pokud takovou možnost připouští vnitřní předpisy obce, resp. obecního úřadu – toto lze dovodit z § 104 odst. 1 zákona o obcích (místostarosta plní úkoly uložené mu zastupitelstvem) a z § 83 odst. 1 zákona o obcích (člen zastupitelstva obce je povinen plnit úkoly uložené mu orgány obce).

■ Jaké informace musí obsahovat zveřejněný záměr podle § 39 odst. 1 zákona o obcích?

Podle § 39 odst. 1 zákona o obcích je třeba nemovitost v záměru označit údaji podle zvláštního zákona, jímž je katastrální zá-

kon (konkrétně jde o údaje podle § 8). Jelikož se ale povinnost zveřejnit záměr vztahuje na jakoukoliv nemovitost, tedy i ty neevidované v katastru nemovitostí, je třeba tyto jednoznačně identifikovat jiným vhodným způsobem (např. katastrální údaje o pozemku, kde se nachází, vyznačení na mapě, fotografie). Záměr jako takový musí splňovat podmínku určitosti, tj. kromě specifikace nemovitosti je nutné uvést zamýšlený majetkoprávní úkon (zda chce obec nemovitost prodat, směnit, darovat, pronajmout nebo poskytnout jako výpůjčku). Není naopak třeba blíže uvádět podmínky, za nichž je obec ochotna uzavřít smlouvu, nebo podmínky pro podávání nabídek či vyjádření. Pokud by záměr neobsahoval potřebné údaje, byl by následný majetkoprávní úkon od počátku neplatný, stejně jako kdyby ke zveřejnění nedošlo.

■ Kdo přezkoumává hospodaření obcí a svazků obcí?

Obec nebo svazek obcí mohou zadat přezkoumání svého hospodaření auditorovi nebo o přezkum požádat příslušný krajský úřad. Krajský úřad hospodaření obce přezkoumá také v případě, že obec o přezkoumání nepožádala, ani tento úkol nezadala auditorovi.

■ Který orgán obce rozhoduje o uzavření smlouvy o smlouvě budoucí?

Smlouva o smlouvě budoucí zakládá závazek, že mezi sebou v budoucnu strany danou smlouvu skutečně uzavřou. Pokud by se tak nestalo, mohla by se jedna ze stran domáhat uzavření smlouvy i soudní cestou. Z tohoto důvodu je třeba, aby o uzavření rozhodoval orgán, jemuž přísluší pravomoc rozhodovat i o dané budoucí smlouvě.

■ Může mít obecní úřad úředních desek několik?

Správní řád v § 26 stanoví, že pro orgány územního samosprávného celku se zřizuje jedna úřední deska. Neznamena to však, že se musí nutně jednat o jedinou rozměrnou tabuli. Ve větších městech je dokonce běžné a zákonu neodporující, že jednotlivá pracoviště městského úřadu mají „svou“ desku, kde vyvěšují dokumenty týkající se jejich agendy. Tyto desky je pak třeba považovat za součást oné jediné úřední desky, přestože ta neexistuje fyzicky jako jeden celek. Na každé této desce by pak mělo být uvedeno, kde se nachází „zbytek úřední desky“. Obsah úřední desky je nutné též zveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup.

■ Je možné obecně závaznou vyhláškou usnesením zastupitelstva zrušit nebo změnit?

Prostým usnesením nikoliv. Obecně závaznou vyhláškou je možné zrušit či změnit pouze obecně závaznou vyhláškou.

*Dotazy zpracovalo
Informačně poradenské centrum pro zastupitele
www.akkvb.cz*

Do meziobecní spolupráce by měli být zapojeni všichni – společně zajišťovat veřejné služby a jejich kvalitu

Opravdový poklad pro území jsou lidé

Je často na cestách. Ve městech a obcích. Jedná o meziobecní spolupráci a přesvědčuje nezapojené starosty, aby rozšířili „rodinu“. Stará se o stávající členy týmu – předává jim informace, motivuje je pro další činnost a seznamuje je s výsledky dosavadních aktivit. Řeč je o řediteli projektu na podporu meziobecní spolupráce a řediteli Kanceláře pro projekty a vzdělávání Svazu Jaromíru Jechovi. Zastihli jsme ho mezi dvěma schůzkami. Při povídání o meziobecní spolupráci došlo i na poezii.

Do projektu na podporu meziobecní spolupráce se zapojilo zhruba 5300 obcí. Dá se říct, že všechny ví, proč existuje Svaz měst a obcí a že jsou společné aktivity a projekty samospráv důležité?

Zapojení většiny obcí je bezpochyby jedním z největších pozitiv projektu. Samosprávy ví, že se něco dělá a že to společně může fungovat lépe a levněji. Další zásadní plus je, že výstupy projektu, tedy jedinečné analýzy a návrhy řešení, které dosud Česká republika v takové šíři neměla k dispozici, budou nezpochybnitelným argumentačním materiálem při prosazování toho, co území skutečně chce a potřebuje. Doteď se třeba v rámci samospráv moc neřešila nezaměstnanost, maximálně se debatovalo o veřejné prospěšných pracích a veřejné službě. Jestliže projekt ukázal, že 25 zapojených území se chce touto oblastí zabývat, jde o jasný signál, že by se s tím mělo něco dělat.

Projekt začal v květnu 2013, skončit má letos v červnu. Kde jsme teď?

Loni v prosinci jsme začali zpracovávat konkrétní legislativní návrhy, které vznikly na základě analytických a návrhových materiálů. Pocházejí přímo z území, bez znalosti místa nikdo nic ze shora nevymyslí. Vše přirozeně vyplývá z dění v konkrétní oblasti, vznikají třeba společné kompostárny, psí útulky, zařízení sociálních služeb... A díky projektu můžeme i v jiných částech republiky, kam k takové meziobecní spolupráci ještě nedospěli, ukázat, že to jde, jak konkrétně se to dělá, a předáváme i potřebné kontakty. Proto jsou třeba na webu www.obcesobe.cz příklady dobré praxe, jako jeden z už ukončených výstupů projektu. Markantním příkladem, kde vše velmi dobře funguje, je Pacovsko. Díky spolupráci obcí mimo jiné společně připravují i projektové žádosti. Tamní starosta Vlček říká, že vše je založeno na důvěře, nikdo by si nedovolil dělat

nějaké habaděry, protože by se to hned vidělo. Tady se také dobře ukazuje efektivita meziobecní spolupráce, která se vždy projeví až po nějaké době. Nejdřív musí obce tento způsob práce vzít za svůj, zvyknout si, že spoustu věcí mohou společně udělat levněji, naučit se to a teprve s odstupem času systém generuje úspory.

Jaká jsou hlavní témata, kterými se projekt zabývá? Jsou nějaké rozdíly mezi jednotlivými oblastmi republiky?

V projektu jsou tři hlavní témata: základní školství, sociální věci a odpadové hospodářství. A jedno volitelné, v němž si města často vybrala cestovní ruch, servis samosprávám či bezpečnost. Třeba na severní Moravě chtějí v rámci meziobecní spolupráce společně řešit dříve zmiňovanou nezaměstnanost nebo otázku Romů. V území má projekt na 800 zaměstnanců a to jsou tak zapálení lidé, opravdový poklad. Díky nim meziobecní spolupráce nadšeně „žije“ třeba na Kyjovsku, ale i v jiných částech republiky. Je to dané historicky – v oblastech, kde se obyvatelstvo tolik nestěhovalo, nedošlo třeba k poválečnému odsunu, místní komunita víc drží při sobě. Zcela unikátní je situace v okolí Prahy, především v bývalém okrese Praha-západ, který je celý v ORP Černošice. Ten „rohlík“ je hodně specifický a velmi spojený s hlavním městem, které se do projektu podle evropských pravidel přímo zapojit nemohlo. V Brně řešíme spolupráci jinak. Jihomoravská metropole je obec s rozšířenou působností sama pro sebe, ale spolupracuje přímo se sousedními ORP, může velmi přirozeně koordinovat aktivity ostatních samospráv v okolí. Což je dobře a máme řadu pozitivních reakcí.

Projekt na podporu meziobecní spolupráce se realizuje díky Evropskému sociálnímu fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje

a zaměstnanost. Pro projektové řízení je vždy nutný časový harmonogram...

Samozřejmě, i my ho máme. Stručně nastíním to poslední: Loni na podzim vznikly všechny návrhové části strategií a na jejich základě začala práce na legislativních návrzích. Ty chceme dát do svazových komisí, komor, Předsednictva a poté Rady tak, aby vše mohlo být projednáno i schváleno svazovým Sněmem v květnu. Navíc v březnu a dubnu 2015 se chystají oficiální setkání starostů v území, která se budou zabývat kompletními strategiemi, tedy zmiňovanými analýzami včetně návrhové části. Až je schváleno, stanou se strategie veřejně dostupnými materiály, které bude moci využít každý.

Plán je tedy jasný do června, kdy má projekt skončit. Co potom?

Možné jsou dvě cesty. Jedna: prodloužit projekt do konce roku 2015 a využít tak plánované peníze. Podstatou je udržet si kvalitní lidi, co dobře dělají svou práci, aby se nemuseli znovu nabírat. Ideální by bylo plynule pokračovat díky penězům z nového programovacího období. Bohužel výzvy budou zřejmě nejdřív v polovině letošního roku a je tedy otázka, zda se prodloužení stihne. Druhá z cest je, aby se překlenovací projekt udělal z národních zdrojů, snažíme se za to bojovat na vládní úrovni. Na vše je třeba se dívat i z úhlu lidí z venkova, což je úplně jiná optika než městská.

V čem je jiná?

Na velkých radnicích má primátor hodně spolupracovníků, úředníků i kolegů politiků a nemusí vše detailně znát. Na malých řeší většinu věcí starosta, který má maximálně účetní na část úvazku. Jeden člověk nemůže mít kapacitu všechno znát a všechno dělat. Potřebuje si zpravidla najmout externí odborníky a na to jsou třeba peníze. Zlatý střed je obec o 10 až 20 tisících obyvatelích, tam musí pravidla znát všichni, koordinovaně pracovat společně a starosta, který je odborník, má kapacitu na to být i politik. Vzájemná symbióza pak funguje skvěle. A princip meziobecní spolupráce právě je společně zajišťovat veřejné služby a jejich kvalitu.

Kvalitní služby něco stojí. Jako přínos projektu meziobecní spolupráce se ale uvádí úspory. Není to protimluv?

Nikoliv, k úsporám dojde a kvalita služeb by se neměla snížit, naopak. Díky projektu a sdílení či přenosu zkušeností by lidé v obcích měli mít kvalitnější služby za méně peněz. Třeba tím, že několik obcí v jedné oblasti bude „sdílet“ jednu ekonomku, aprobovaný učitel angličtiny bude působit na více školách v území, společný sběrný dvůr na Vysočině inspiruje k témuž obce v Ústeckém kraji apod. Pochopitelně úspory by měly zůstat obcím k dalšímu využití. Na druhou stranu nemusí vždy jít o konkrétní čísla. Proč je báseň či skladba krásná, osloví vás a běhá vám mráz po zá-

dech? Není to o tom, že spočítáte slova či noty. Buď máte cit a hudební sluch, nebo nemáte. V projektu je to trochu podobné. Musíte vědět, jak lidé v území žijí, co dělají a co pro ně vyšší kvalita veřejných služeb přinese. Skvělé je, že i dnes se chtějí do projektu na podporu meziobecní spolupráce zapojit nové obce. Rádi jim vyjdeme vstříc. Pro stát i samosprávu by měl být na prvním místě zájem občanů, v naší malé zemi přitom mohou nejlépe fungovat právě systémové celorepublikové projekty. Jakákoliv konkurence je tady zbytečná, často uměle vytvářená a stát by jí měl zabránit. Rozumné a pro lidi nejvíc přínosné by bylo, aby do meziobecní spolupráce byli zapojeni všichni.

Projekt MOS očima odborníků

A jak se dívají na meziobecní spolupráci (MOS) lidé, kteří jsou projektu Svazu měst a obcí ČR úplně nejbližší, tedy vedoucí pracovních týmů? Zeptali jsme se jich přímo. **Co vás na meziobecní spolupráci během realizace projektu nejvíc překvapilo?**

Antonín Lízner, vedoucí projektový manažer

Po pravdě mne mile překvapil nefalšovaný zájem drtivé většiny představitelů obcí o spolupráci. A jako další to, že velmi pečlivě zvažovali, jaké má být vybráno volitelné téma. Jen to potvrzuje, že starostky a starostové jsou moudří a přemýšlejí o tom, jak co nejlépe řešit problematiku svých samosprávných činností, jak usnadnit a zdokonalit služby obyvatelům svých obcí a jak s co možná nejmenšími náklady optimalizovat provoz obcí. Je to cenný poznatek a i závazek pro Svaz do budoucna pro plánování dalších kroků a projektů.

Ivan Černý, komunikace a vztahy s územní samosprávou

V samosprávě, včetně působení ve Svazu, se pohybují již od roku 1990, takže mě už jen tak něco nepřekvapí. Ale přesto musím vydvihnout a ocenit ty starosty, kteří nemyslí jen na „blaho“ své obce, ale jsou aktivní ve svých regionech. I když samozřejmě ctí, a teď parafrázuji známé české pořekadlo, že košile

je bližší než kabát, tak vědí, že i ten kabát je velmi důležitý. Bez třeba jen neformální spolupráce měst a obcí, bez dohody mezi sebou, prakticky není možné dosáhnout například na zajištění dobré dopravní dostupnosti. Když se vrátím k otázce, jsem překvapen a jsem tomu rád, že existuje tolik starostů, kteří jsou tahouny spolupráce mezi obcemi nebo i jinými subjekty ať už na úrovni dobrovolných sdružení obcí nebo v rámci místních akčních skupin.

Pavína Růžičková, manažer projektové kanceláře

Funkční a efektivní spolupráce na projektových aktivitách při tak početném zapojení subjektů téměř z celého území ČR.

Marek Jetmar, vedoucí odborného týmu

Přestože se problematice MOS nevěnovala v minulé dekádě ve veřejném prostoru větší pozornost, což je v kontrastu se situací ve Francii, Rakousku, Německu či dalších západních zemích, a dokonce se objevovaly názory, že potenciál MOS je v českém kontextu již

vyčerpán, ukázalo se, že skutečnost je přesně opačná. Prostřednictvím Projektu se podařilo odhalit pestrost stávající spolupráce, a to i navzdory dlouhodobému nezájmu minulých vlád a ústřední správy o tuto problematiku. Určitě milým překvapením je ochota starostů rozšiřovat či prohlubovat MOS při zajišťování služeb občanům v případě, že bude vytvořeno k tomu příznivé prostředí.

Alena Slavíková, vedoucí koordinačního týmu

Z pozice vedoucí regionálních koordinátorů v rámci projektu MOS jsem měla možnost zblízka sledovat významnou územní rozdílnost přístupu k projektu. Obecně známé, vědomé i podvědomé prezentované rozdíly mezi jihem a severem republiky, Čechy a Moravou či východem a západem Čech se velmi zřetelně projevily již od počátečního procesu, tedy výběru smluvních partnerů v území ORP a uzavírání smluv. V přístupu k věcnému obsahu projektu i formě spolupráce bylo možné sledovat celou škálu projevů od zcela odmítavého postoje přes rezervovaný přístup až po významně vstřícné stanovisko; průběh projektu však jasně ukázal, že určitou formu meziobecní spolupráce a především nastavení vhodné formy vzájemné komunikace potřebuje a vítá celé území bez rozdílu.

David Bohadlo, vedoucí právního týmu

Velké rozdíly v zapojení obcí do meziobecní spolupráce v různých částech České republiky a zároveň vysoký zájem představitelů obcí o systémové řešení prohlubování meziobecní spolupráce.

Projekt na podporu meziobecní spolupráce v kostce:

- Název: Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností;
- Registrační číslo: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001;
- Pilotní projekt je hrazený plně ze zdrojů OP LZZ;
- Realizátor: Svaz měst a obcí ČR;
- Zapojit se mohou i obce a města, která nejsou členy Svazu;
- Doba trvání je od 1. května 2013 do 30. června 2015;
- Informace o projektu na webu ESF: <http://www.esfcr.cz/projekty/systemova-podpora-rozvoje-meziobecni-spoluprace-v-cr-v-ramci>;
- Webové stránky projektu: www.obcesobe.cz.

Projekt na podporu meziobecní spolupráce je financovaný z Evropského sociálního fondu (ESF) prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Ohlédnutí za semináři Dotace pro obce aneb Možnosti financování mezinárodní spolupráce obcí

V průběhu podzimních měsíců se v pěti českých městech (Praze, Olomouci, Jihlavě, Hradci Králové a Liberci) uskutečnila série seminářů Dotace pro obce, na jejichž realizaci spolupracoval Svaz měst a obcí, Odbor informování o evropských záležitostech Úřadu vlády a sítě Eurocenter. Za účasti více než 450 účastníků – zástupců obcí a měst – byly představeny dotační programy, které obce mohou využít pro své aktivity v rámci mezinárodní spolupráce.

Ochutnávka programů, jejichž prezentace zazněly během seminářů, byla opravdu široká: od programu Přeshraniční spolupráce přes unijní (komunitární) programy EU až po dotační možnosti dalších donorů, jako jsou Mezinárodní Visegrádský fond, Česko-německý fond budoucnosti nebo Finanční mechanismy EHP/Norsko. Pojďme se společně na tyto programy podívat.

Operační programy přeshraniční spolupráce

Opět se pro české žadatele otevírá možnost čerpat finanční prostředky z celkem pěti programů přeshraniční spolupráce (OP ČR – Polsko, ČR – Slovensko, ČR – Rakousko, ČR – Bavorsko a ČR – Sasko), které byly velmi využívané obcemi již v minulém programovém období.

Oproti minulosti dochází k některým změnám, jednak v tematickém zaměření, administraci nebo alokovaných finančních prostředcích. Bohužel prostor tohoto článku nedovoluje podrobně popsat každý jednotlivý program, tak alespoň ve stručnosti shrňme to nejdůležitější:

• Vymezení tematických priorit

V každém z programů došlo k vymezení několika tematických cílů, na které jsou alokovány finanční prostředky. Každý z pěti programů má nastavení tematických cílů individuální, avšak většinou se jedná o tyto oblasti: věda, výzkum, inovace, rozvoj přírodních a kulturních zdrojů s ohledem na zvýšení atraktivity a návštěvnosti (zde např. také cyklotrasy), ochrana životního prostředí a účinné využívání zdrojů (např. ve vztahu k předcházení rizikům přírodních katastrof), vzdělávání (spolupráce mezi školami, vzdělávání s ohledem na uplatnění na trhu práce aj.) a spolupráce mezi institucemi a komunitami (spolupráce obcí, organizací a občanů,

společné kulturní, sportovní aktivity, mikroprojekty).

• Princip vedoucího partnera

Novinkou je princip vedoucího partnera, kdy si na rozdíl od minulé praxe nyní spolupracující subjekty zvolí vedoucího partnera, který bude plně zodpovědný za přípravu, realizaci i závěrečné zhodnocení projektu. Vedoucí partner tak předkládá projektovou žádost a koordinuje celý projekt, samozřejmě však za úzké spolupráce ostatních partnerů.

• Princip spolupráce

Partneři musí splnit nejméně tři podmínky, které dokládají jejich spolupráci: společná příprava projektu, společná realizace projektu, společný personál a společné financování.

• Výše grantu

Grant bude poskytován ve výši 85 %, zbylou část projektových nákladů je nutné kofinancovat ze strany žadatele. Financování bude realizováno prostřednictvím vedoucího partnera a projekt bude nutné ze strany žadatele předfinancovat.

Vyhlášení prvních výzev se očekává v závislosti na procesu schvalování programů v druhé polovině roku 2015. Více informací k jednotlivým programům přeshraniční spolupráce naleznete na www.strukturalnifondy.cz.

Komunitární programy

Obce mohou také využít tzv. komunitární programy, a to podle tematického zaměření jejich projektového záměru. Komunitární programy jsou programy EU, které jsou přímo administrovány Evropskou komisí a které podporují aktivity nadnárodního (mezinárodního) charakteru. Mezi komu-

nitární programy, které jsou nejvíce využívány místními samosprávami, patří:

Program Evropa pro občany 2014–2020

– podporuje projekty partnerské spolupráce obcí (setkání občanů partnerských obcí, projekty sítí měst a obcí), občanské společnosti a projekty, které připomínají významné okamžiky Evropy (1. a 2. světová válka, oběti nacismu a komunismu, vznik Evropského společenství apod.). Více informací je k dispozici na www.partnerskamesta.cz, nebo http://eacea.ec.europa.eu/europe-for-citizens_en.

Erasmus+ je pokračovatelem úspěšných programů zaměřených na školní i mimoškolní vzdělávání dětí, mládeže, na celoživotní vzdělávání, dobrovolnickou službu apod. Obce mohou nejvíce využít Klíčovou oblast 2 – Projekty spolupráce, kde je možné realizovat mezinárodní projekty zaměřené na výměnu zkušeností v oblasti systému vzdělávání na místní úrovni (pokračování programu Comenius Regio). Více informací naleznete na stránkách <http://www.naerasmusplus.cz/>.

Programy donorů

Zajímavé možnosti také nabízejí programy donorů, které nemají „EU původ“, ale zároveň umožňují realizovat menší projekty s malou administrativní náročností. Jedná se především o **Mezinárodní visegrádský fond**, který podporuje projekty zahrnující partnery zemí V4 a které lze také velmi dobře využít pro partnerství měst (<http://visegradfund.org/>).

Česko-německý fond budoucnosti podporuje projekty, které podporují spolupráci lidí, organizací, obcí z obou zemí, prohlubují dialog a pohledy do jejich světů, do společné kultury a dějin (<http://www.fondbudoucnosti.cz>).

Kompletní přehled prezentací, které zazněly v průběhu seminářů, naleznete na webových stránkách www.partnerskamesta.cz.

*Mgr. Gabriela Hůlková
odd. vnějších vztahů Kanceláře Svazu*

■ OZNÁMENÍ

Ostrava informuje občany o životním prostředí nejlépe v republice

Ve slavnostních prostorách rektorátu Univerzity Karlovy v Praze proběhlo 4. prosince 2014 slavnostní vyhlášení výsledků čtvrtého ročníku soutěže **Zelená informacím** o nejzdařilejší prezentaci o životním prostředí na oficiálních internetových stránkách měst. Soutěž pořádají společnosti TIMUR, CI2 a Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy. Záštitu nad letošním ročníkem převzalo Ministerstvo životního prostředí ČR a Svaz měst a obcí ČR.

Odborná porota vybírala mezi 271 městy (s počtem obyvatel vyšším než 5 tisíc) webové prezentace o životním prostředí, které nejlépe splňovaly kritéria přehlednosti, úpravy, přístupnosti aj. Na prvních třech místech se nakonec umístila města:

1. Ostrava
2. Přerov
3. Tábor

ZELENÁ INFORMACÍM

Prvenství si uchoval severomoravský region, trojnásobného vítěze z minulých ročníků – město Krnov, který z tohoto důvodu již nebyl posuzován, vystřídala **Ostrava**, jež zároveň získala cenu „**Skokan roku**“ za největší meziroční zlepšení environmentální prezentace. Webové stránky Ostravy jsou příkladem jednoduchého, přesného a přímočarého konceptu, jak je postavit. Navíc mají v sobě punc netradičnosti a novosti, který je pro uživatele velmi zajímavý a přehledný.

■ OZNÁMENÍ

MMR otevřelo výzvu na bezbariérové úpravy budov

Celkem patnácti miliony korun hodlá Ministerstvo pro místní rozvoj v příštím roce pomoci městům a obcím v odstraňování bariér. O dotace na Podporu odstraňování bariér v budovách a Euroklíč 2015 je možné žádat od 1. prosince až **do 16. února 2015**.

Cílem podprogramu Podpora odstraňování bariér v budovách je zajistit státní podporu investičních a neinvestičních záměrů při odstraňování bariér v budovách městských a obecních úřadů (dotační titul č. 1) a v budovách s pečovatelskou službou náležících do komplexních řetězců bezbariérových tras obcí a měst (dotační titul č. 2). Státní podpora je poskytována jako systémová investiční nebo neinvestiční dotace až do výše 50 % skutečně vynaložených nákladů akce v daném roce.

Výzvu včetně znění jednotlivých dotačních titulů naleznete na stránkách MMR.

Euroklíč 2015

Cílem podprogramu Euroklíč 2015 je napomoci realizaci projektu, jehož záměrem je zajistit osobám se sníženou schopností pohybu rychlou a důstojnou dostupnost veřejných sociálních a technických kompenzačních zařízení (např. výtahů, svislých a schodišťových plošin apod.) na celém území ČR tím, že budou tato zařízení osazena jednotným „eurozámkem“. Podprogram je určen na nákup a instalaci eurozámků do vybraných budov ve vlastnictví státu, obcí a zařízení, nákup příslušné sady euroklíčů a zajištění správy a údržby euroklíčů a eurozámků po dobu udržitelnosti akce.

Kontakty:

Mirek Lupač, Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj, o. p. s., tel.: + 420 775 339 333, miroslav.lupac@timur.cz

Josef Novák, CI2, o. p. s., tel.: + 420 736 162 066, josef.novak@ci2.co.cz

■ OZNÁMENÍ

40 milionů na veřejnou zeleň: MŽP zahajuje příjem žádostí

Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí otevřely příjem žádostí o poskytnutí dotace na budování a rozvoj městské či obecní zeleně. Na Program podpory sídelní zeleně MŽP uvolnilo z prostředků SFŽP ČR 40 milionů Kč (celkem již do tohoto programu tedy dalo 170 mil. Kč). Žadatelé z řad měst a obcí mohou formulář spolu s návrhem projektu

posílat na Fond poštu, datovou službou nebo ho osobně odevzdat v podatelně, a to až **do 31. března 2015**.

Šanci získat finanční podporu budou mít projekty, které zajistí ekosystémovou funkci zeleně v městské a obecní zástavbě, jež navazuje na další zeleň, jako jsou parky, zahrady apod. Finanční příspěvek prioritně získají projekty na výsadbu původních druhů dřevin, za-

kládání trávníků a na opatření zlepšující biologickou rozmanitost (např. budování úkrytů pro plazy a drobné obratlovce, podpora hnízdění ptáků, zvyšování počtu zdrojů nektaru pro hmyz).

Dotaci lze získat i na plány péče o veřejnou zeleň, které zahrnují plán financování výdajů či vyhodnocení stavu stromů s návrhem na jejich ošetření. Finanční podpora je určena i na drobné vybavení pro péči o zeleň. Minimální limit pro požadovanou dotaci je 200 000 Kč a nejvyšší pak dvojnásobek, tedy 400 000 korun.

Více informací najdete na stránkách Fondu, nebo je možné kontaktovat:

Jana Taušová, tiskové oddělení MŽP,

tel.: 739 242 379 nebo 267 122 944, e-mail: tiskove@mzp.cz

Lenka Brandtová, tisková mluvčí SFŽP ČR,

tel.: 606 709 954 nebo 267 994 500, e-mail: lenka.brandtova@sfzp.cz

- Máme více než patnáctileté zkušenosti v oblasti veřejného práva.
- Nabízíme stabilní a kvalitní právní zázemí pro vedení měst a obcí v oblastech samostatné i přenesené působnosti.
- Specializujeme se na právo územních samospráv, dlouhodobě se zaměřujeme též na stavební právo, svobodný přístup k informacím či problematiku správního trestání. Nabízíme zpracování odborných stanovisek, asistenci úřadům při správním řízení i zastupování před soudy.
- Poskytujeme poradenství v oblasti zadávání veřejných zakázek a poskytování dotací včetně administrace zadávacího řízení a zastupování před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.
- Pro obce a města jsme připravili zvýhodněné balíčky služeb šité na míru velikosti obce a rozsahu jí vykonávané agendy.

Jsme dynamicky se rozvíjející advokátní kancelář poskytující komplexní právní servis krajským, městským a obecním úřadům, včetně individuálního právního poradenství voleným představitelům územních samosprávných celků. Pro územní samosprávné celky zajišťujeme právní zázemí při výkonu samostatné i přenesené působnosti. Své služby poskytujeme i dalším klientům napříč veřejným i soukromým sektorem při řešení jejich komplexních či dílčích právních problémů. Díky současným technickým prostředkům jsme schopni zajistit okamžitý právní servis po celém území České republiky.

Náš právní tým disponuje významnými a respektovanými odborníky zejména v oblasti správního práva, známými pro svou rozsáhlou publikační i přednáškovou činnost. Právníci advokátní kanceláře pravidelně přednášejí pro laickou i odbornou veřejnost. Účastníme se řady tuzemských i mezinárodních konferencí s příspěvky na aktuální témata právní teorie a praxe.

JUDr. Stanislav Kadečka, Ph.D.
advokát

Podrobné informace o námi poskytovaných službách, právním týmu a našich referencích naleznete na internetových stránkách www.akkvb.cz.

*Kontaktovat nás můžete též telefonicky na čísle **226 259 401** nebo e-mailem na adrese pravnik@akkvb.cz.*